

HAFTALIK SIYASİ GAZETE

SOSYALİST CUMHURİYET

SAYI: 264 / 3 Ocak 2023 - 5 TL

TKH GENEL BAŞKANI AYSEL TEKEREK

2023 Seçimlerinde
Yüzünüzü Orak-Çekiç'e
Dönün

S.15

BAŞYAZI

Sayfa 3

Cumhuriyet'i Yeni Bir
Yüzyıla Taşımak Üzerine

PUSULA

Sayfa 10

Düzen Siyasetinde Anayasa
Gündemi

AKP, MHP ve BBP'nin Anayasa Değişiklik
Teklifi Laikliği Tasfiye Girişimidir!

ŞERİATÇI

ANAYASA

DEĞİŞİKLİĞİ

TEKLİFINE HAYIR!

AKP'nin 2022'ye Sığdıramadıkları!

Seçim dönemi yaklaşımı ile birlikte AKP'nin sert manevralardan çok, daha bir gerici hüviyetine büründüğü bir yılı geride bıraktık, dağıttıkları ve dağıtmadıkları ile yılın bilançosu neydi görelim.

.Yıla girişimiz her zaman olduğu gibi sermayeyi koruma üzerine kurulmuştu. AKP'li 78 milletvekilinin imzası ile Meclise sunulan ve ilgili komisyonlardan geçen, "Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapan Kanun Teklifi" ve 8 maddeden oluşan kanun, memur ve emeklilere zam oranından doğal gazda kademeli faturalandırmaya, Bireysel Emeklilik Sistemindeki yeni orandan kamu müteahhitlerine kıyağa kadar pek çok konu içeriyordu. 19 Ocak'ta kabul edilerek yasalaşan kanun teklifindeki uygulamalar cumhurbaşkanınca onaylanıp Resmi Gazetede yayımlanmaları ile (23 Ocak) birlikte yürürlüğe girdi. Yasalaşan maddeye göre, cumhurbaşkanına kamu yapan müteahhitlerine maliyet artışları nedeniyle fiyat farkı kararname çıkarılması için yetki veriliyor. Kararnameyle müteahhitlerin talep ettikleri yeni fiyat düzenlemeleri yapılacak. Fazladan %20 vermesi anlamına gelen bu madde ile kimin cebine ne kadar gireceği merak konusu(!)

Mart ayına geldiğimizde ise AKP yangından mal kaçırmaya torba yasaları arka arkaya meclise getirmeye başladı. AKP Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkçi'nin hazırladığı ve 85 AKP'li milletvekilinin imzası bulunan torba kanun teklifi TBMM Başkanlığı'na sunuldu. Malum teklifin ismi ise AKP'nin Meclis'e sunduğu "Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi". Madde ile 5411 sayılı Bankacılık Kanununda bankalar için itibarın korunmasına ilişkin tesis edilmiş hükümlerin, başta tasarruf finansman şirketleri olmak üzere 6361 sayılı Kanunda düzenlenen diğer şirketler için de düzenlenerek bankalarla benzer iş modeliyle çalışan güven itibarının korunması amaçlanmıştır yazıyor gerekçesinde. Kısacası sansürün ilk yasası. Bir diğer önemli madde 2/B ile orman arazisi satışı. Teklif; üzerinde yerleşim yeri bulunduğu gerekçesiyle orman sınırları dışına çıkartılarak tapuda Hazine adına tescil edilen taşınmazların kadastro yapılacaktır. Kadastro tutanağının beyanlar hanesindeki bilgiler tapu kütüğünün beyanlar hanesine de

aynen aktarılacak hak sahipliği belirlenecek. Bu taşınmazlar, 2/B alanlarında kalan taşınmazların satışına ilişkin hükümlerle kıyas edilerek hak sahiplerine doğrudan satılacak.

Nisan ayında önemli gündem, belki de tek gündem seçim yasasında değişiklikti. Kanuna göre, seçimlerde yüzde 10 olarak uygulanan ülke seçim barajı yüzde 7'ye indirilecek. İttifakın aldığı oy toplamı ülke barajını geçtiği takdirde, seçim çevrelerinde milletvekili hesabı ve dağılımı, ittifak içinde yer alan her bir partinin o seçim çevresinde almış olduğu oy sayısı dikkate alınarak yapılacak. Salt TBMM'de grup kurmuş olmak, seçime katılabilmenin yeter şartından biri olamayacak. Temelde amaç muhalefetin baraj altında kalan unsurlarının oylarının iktidara yaramasını sağlamak.

Mayıs ayında ise artık işin çığırından çıktığı ve ülkede neredeyse sağlık çalışanının kalması noktasına getiren 'sağlık çalışanlarına şiddet ve önlenmesi' yasası çıktı. AKP'li milletvekilleri tarafından hazırlanan TCK'de değişiklikler yapılarak kadına ve sağlık çalışanlarına yönelik şiddetin önlenmesine ilişkin kanun teklifi, TBMM Genel Kurulunda kabul edilerek yasalaştı. Kadına ve sağlıkçılara uygulanan şiddet katalog suçlar kapsamına alındı. Yine teklifle, soruşturma ve kovuşturma evrelerinde özellikle şiddet mağduru kadınların istemleri halinde baro tarafından görevlendirilecek avukatın hukuki yardım ve desteğinden ücretsiz şekilde faydalanmaları düzenlendi.

Haziran ayında ise muhalefeti ve düşünce özgürlüğünü kısıtlayacak maddeler gündeme geldi. İnternet medyası ve sosyal medyaya yönelik sansür ve kısıtlamalarla kamuoyunda büyük tepki çeken 'Sosyal Medya Yasası'nın görüşmeleri yeni yasama dönemi bırakılması ile ertelendi. Ek bütçe, torba kanun teklifi, bedelli askerlik düzenlemesi ve e-ticaret ile ilgili düzenlemelerin, 1 Temmuz'a kadar tamamlanacağını bildiren hükümet tarafı, Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ni ekim ayında Meclis gündemine alarak yasalaştıracaklarını belirtti. "Bütün bunlar 1 Temmuz'a kadar yasalaşması gerektiği için kamuoyunda 'dezenformasyon yasası' olarak

bilinen 40 maddelik düzenlemeyi ekim ayına bırakmak durumunda kalmış bulunuyoruz" açıklamasını ise Mahir Ünal yaptı.

Meclis ara trafiğinden sonra ertelenen sansür yasası meclise getirildi. Kamuoyunda "Sansür Yasası" olarak bilinen, internet medyası ve sosyal medya ile ilgili yeni yaptırımlar öngören kanun teklifinin, TBMM Genel Kurulu'ndaki görüşmelerine, 29'uncu madde ile devam edildi. Teklifin, kalan 12 maddesi de muhalefetin itirazlarına karşın AKP ve MHP'li milletvekillerinin oylarıyla kabul edildi. Bir başka teklif ise seçimlerin de yaklaşması ile Alevi vatandaşların oyuna göz dilen bir anlayış ile cemevlerine dair geldi. TBMM Başkanlığına sunulan 23 maddelik yasa teklifi ile Vergi Usulü Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması öngörülüyor. Teklife göre, cemevlerinin aydınlatma giderleri Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından karşılanacak. Belediyeler cemevlerinin içme ve kullanma suyu ihtiyaçlarını indirimli veya ücretsiz olarak sağlayacak. Yasal statü olarak yorumlanan bu yasa ile cemevi tartışması yeniden alevlenmiş oldu.

Aralık ayına geldiğimizde ise malumun ilanı gibi iki önemli açıklama üzerine şekillendi. Birincisi CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun daha önce ortaya attığı türbanın anayasaya girmesi ve bir diğer seçim yatırımı olarak bakılan ve açıklanan EYT düzenlemesine ilişkin oldu. Yasaların ocak başında genel kurula gelecek olsa da, içerikleri aralık ayında kamuoyu ile paylaşılmıştı.

CHP'nin başörtüsüne ilişkin yasa teklifi vermesi sonrasında AKP Anayasa değişikliği üzerinde çalışmaya başladı. Anayasa'da başörtüsü ve aile tanımıyla ilgili maddelerde değişiklik öngören düzenlemenin gerekli görüşmeler sonrasında meclis başkanlığına sunulacağını Cumhurbaşkanı Erdoğan açıklamıştı. AKP'nin anayasa teklifinin referanduma gitmesi için Cumhurbaşkanlığı üyelerinin dışında 26 vekilin daha evet demesi gerekiyor. Ocak ayında gündeme gelecek olan bu teklif ile altılı masanın farklı tavır alması bekleniyor.

BAŞYAZI

Cumhuriyet'i Yeni Bir Yüzyıla Taşımak Üzerine

Bugünkü rejimi bir cumhuriyet olarak görmek mümkün mü? Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi adıyla AKP tarafından gündeme getirilen rejim ile 1923 yılında kurulan Cumhuriyet arasında nasıl bir ilişki ya da farklılık bulunuyor? Daha tarihsel bir gözle bu soruların yanıtları aramak, bugün ülkemizin geleceğini nasıl inşa edilmeli sorusunun da yanıtlarına bir çerçeve sunacaktır.

Padişahlık ve hilafete karşı kurulan cumhuriyeti belirleyen bir diğer olgu ise işgal günlerinde kurulmasıydı. İngiliz, Fransız, İtalyan emperyalizminin doğrudan işgal siyasetine bir de Amerikan mandacılığına karşı verilen yanıt eklenmişti. Milli burjuvazi yaratma hedefiyle kapitalist yolu seçen Cumhuriyet, bugün tam da bu nedenle emperyalizme bağımlı hale geldi. Buradan bir değerlendirme yapılırsa, bu durum bir geriye gidiştir.

Geriye gidişin bir diğer iki boyutu ise son 20 yıla damga vuran AKP döneminde yaşandı. Padişahlık ve hilafete karşı kurulan Cumhuriyet, AKP iktidarıyla birlikte yaşanan gerici dönüşümle genetik mutasyona uğratılmıştır. Bugün başkanlık rejimi, padişahlık dönemine yakın meşruti yönetimi daha çok çağırıştırıyor. Meclis'in tasdik kurumuna indirgenerek sembolik hale gelmesi, tek adam yönetimi bu çağırıştırmanın en genel hali. Gerici dönüşümle birlikte laikliğin tasfiyesi ve İslamcı dış siyaset, hilafet günlerine yakın bir çerçeveye sahip. 20 yıldır yaşanan süreç, ülkemiz açısından bir başka geriye gidiş sürecidir.

Cumhuriyet, bir devrimci süreci ifade ediyorsa, son 20 yıl devrim karşıtlığına denk gelmektedir. 1923 Cumhuriyeti, AKP'nin 20 yıllık iktidarıyla birlikte adım adım tasfiye edilmiş, Cumhuriyet'in temel nitelikleri ortadan kaldırılmış ve genleriyle oynanarak modifiye bir rejim inşa edilmiştir. Bu rejimin 1923 Cumhuriyet'i ile tarihsel süreklilik açısından bir ilişkisi elbette vardır ancak nitelik açısından bir reddiye anlamına geldiği açık olmalıdır. Cumhuriyet'in kuruluş paradigmaları yerine yeni bir paradigma konulmak istenmiş, fakat bu da başarısız olmuştur. AKP eliyle kurulan rejimin temel niteliği burjuvazinin gerici çıplak diktatörlüğünden başka bir şey değildir.

Devrimleri iki boyutu ile tarihsel ve sınıfsal boyutlarıyla değerlendirmek mümkün. Tarihsel olarak Cumhuriyet, ilerici bir hamledir. Sınıfsal olarak ise sosyalist bir kuruluş değildir. 1917 Bolşevik Devrimi'nin dünya ölçeğinde yaratmış olduğu iklimde doğarak sol bir çıkıştır, ancak 1923 Cumhuriyeti'nin Türkiye'nin bir burjuva devrimine denk geldiğini saptamak gerek. Bugün Cumhuriyet ya da Kemalizm konusunda Türkiye solunda yaşanan kafa karışıklığının temelinde bu diyalektik ilişkinin sağlıklı kurulamaması bulunmaktadır. Ancak tarihsel olarak yaşanan burjuva devriminin niteliği ile bunun tarihsel ilerlemenin "doğal bir sonucu" olarak görmek arasında diyalektik bir bakışı ortaya

koymak gerek.

Bugünkü gerçeklik, sınıfsal boyutuyla Cumhuriyetin bizzat iktidarın burjuva karakteri dolayısıyla bir karşı-devrim süreci yaşamış olmasıdır. Doğaldır ki, bu gerici dönüşüm Cumhuriyet'in bütün kazanımlarını tasfiye etmiş, tarihsel olarak "ilerleme" Cumhuriyet'in gerisine düşen bir durum yaratmıştır. Bugün yaşadığımız 20 yıllık süreç, karşı-devrim süreci olarak değerlendirilebilir. Belki de daha doğru bir deyimle devrim karşıtları sonunda galip gelmiştir.

Ülkenin ilerici birikiminin, Cumhuriyetçi ve yurtsever toplumsal kesimlerin bugün doğrudan sola neden açık olduklarını yanıtı da burada saklı. Bugün AKP eliyle kurulan rejime duyulan tepkinin özünde kapitalist sömürü düzeninin yaratmış olduğu eşitsizlik -her alanda- ve Cumhuriyet kazanımlarının tek tek ortadan kaldırılması bulunmaktadır. Buradan çıkarsanması gereken sonuç açıktır: Türkiye'nin devrimi, Cumhuriyet kazanımlarını kapsayarak, Cumhuriyet'i yeniden kuracak ancak 1923'ün tarihsel koşullarının ötesinde, 100 yıl sonra yeni bir cumhuriyet inşa etmekle tanımlanabilecek bir tarihsel görevle karşı karşıyadır. Bu Türkiye devriminin özgünlüğüdür!

Bugün ülkenin sosyalistleri bu açıdan ikili bir görevle karşı karşıyadır. Bir yandan Cumhuriyet'in kazanımlarını geleceğe taşımak, diğer yandan devrim karşıtlarına, kapitalizme ve sermaye sınıfına karşı mücadele. Ülkemizin bugünkü durumu 100 yıl öncenin koşullarıyla aynı değildir. 100 yıllık kapitalist Türkiye yol almıştır ve bugün AKP gericiliğine ve rejime karşı verilecek mücadele aynı zamanda sermaye sınıfına verilecek mücadeleyle iç içe geçmiştir.

Düzen siyasetinde herkes vizyon ve yüzyıl kavramlarını kullanıyor. AKP, "Türkiye Yüzyılı" kavramını bilinçli kullanmaktadır ve burada 100 yıl önceki Cumhuriyet'e yer yoktur. Onlara göre artık yeni Türkiye bulunuyor. CHP tarafından ise kullanılan "İkinci Yüzyıl" kavramı ise geçmişe atıf yaparken, yayınladıkları vizyon belgesi 100 yıllık sürekliliği değil 20 yıllık kopuşun sürekliliğini temsil etmektedir. AKP'nin "Türkiye Yüzyılı" vizyonu herkes için açıktır. CHP tarafından gündeme getirilen vizyon belgesinin ise ülkenin ilerici, yurtsever ve cumhuriyetçi kesimleri açısından bir Truva atı rolü gördüğünü açıkça ifade etmek gerekiyor. Bugünkü seçim tartışmalarına yakından bakıldığında "iyileştirilmiş cumhurbaşkanlığı sistemi" ile "güçlendirilmiş parlamenter rejim" karşıtlığı üzerine oturtulan bir kayıkcı dövüşü olduğu görülecektir. NATO, ABD ve Avrupa Birliği'ne dönük yaklaşımda, emperyalist tekellerle iktisadi ilişkilerde ve laiklik konusunda bugün CHP'nin temsil ettiği çizgi ile AKP'nin temsil ettiği çizgi arasında Çin Seddi bulunmamaktadır. CHP'nin kurduğu Millet İttifakı adındaki sağ cephenin misyonu ve vizyonu, AKP

eliyle kurulan "ikinci Cumhuriyet'in" yerleşmesine hizmet etmek dışında bir anlama sahip değildir.

Bugün 20 yıllık AKP iktidarının son bulması için sıkışan seçimler bir şeydir. Ancak seçim sonrası ülkede siyasi kartların yeniden dağılacaklarını görmek gerekiyor. 20 yıllık AKP iktidarına yönelik toplumsal tepki ve "bıkkınlık"ın Millet İttifakı'na yönelik bir objektif mahkûmiyet yaratması bugünün politik iklimidir. Ancak seçimlere sıkışan bu politik iklimin, yarın nasıl bir politik zemin yaratacağı şimdiden tartışılmalıdır. Bu tartışma nasıl bir Türkiye tartışmasıdır.

Ülkenin temel iktisadi, siyasi ve toplumsal sorunlarının nasıl çözüleceği, emperyalist dünya siyasetine ve ekonomisine bağımlı kapitalizmde bu sorunların kökten çözümünün yolunun ne olacağı bugünkü asli tartışma başlığıdır. Seçimlerin bir referandum özelliği kazanması bu açıdan bir yandan karşı-devrimle hesaplaşma ama diğer yandan kurtulmak adına burjuvazinin restorasyonu kanadına sarılmak çelişkinsini de beraberinde getirmektedir.

Çelişkinin çözümü bellidir.

Devrimler iki boyutuyla değerlendirilmeli dedik. Bugün tarihsel olarak Türkiye'nin bütün köklü sorunlarına dönük radikal bir yaklaşım ortaya konmak zorundadır. Fasit bir daire gibi kendi içine kapanacak bir kapitalist yoldan ülkenin kurtuluşu mümkün olmayacaktır. Bugün gericiliği, işbirlikçiliği ve emek düşmanlığını temsil eden sermaye sınıfından bir ilerleme aynı şekilde beklenemez.

Çünkü ülkenin temel sorunları, ülkenin ezici çoğunluğunu oluşturan işçi sınıfının ve emekçi sınıfların doğrudan çıkarlarıyla ilgili olduğu net bir şekilde tespit edilmelidir. Yağmaya, rantta, yoksulluğa, işbirlikçiliğe, gericiliğe, mafyaya, sömürüye hayır diyorsak bugünkü düzenle hesaplaşmak gerekiyor. Bugün yeni bir cumhuriyet mücadelesinin adı konmak zorundadır!

Ülkenin kurtuluşu ile emekçilerin kurtuluşu bir ve aynı şeydir. Bugün Cumhuriyet'in kuruluşunu referans alarak dillendirilen yeni bir yüzyıl tarifi yapılacaksa, bu emekçilerin yüzyılı ve yeni bir cumhuriyet ile birlikte düşünülmelidir. Onlar sermayenin, kapitalizminin, emperyalist tekellerle uyumun programını "yeni yüzyıl" vizyonu ile sunuyorlar, oysa bugün emekçilerin yüz yılını örgütlemek gerek!

Türkiye'nin yeni yüzyılı, emekçilerin yüz yılı olacak ve yeni bir Cumhuriyet şiarıyla örülecek. Yeni bir yüzyıl ise emekçilerin omuzlarında yükselecek.

Bugün laiklik, emek, bağımsızlık taleplerini taşıyacak başka bir sınıf var mıdır?

Dış Politikada 2022

2022 yılı dış politikada bir dizi gelişmeye sahne olurken, Ukrayna-Rusya savaşı, İran'daki molla rejimi karşıtı protestolar ve AKP iktidarının Suriye konusundaki "u dönüşü" en çok öne çıkan başlıklardı.

Dış politikada 2022'de yaşanan en önemli gelişme halihazırda devam eden Ukrayna-Rusya savaşıydı. Bilindiği gibi Rusya'yı kuşatma planları doğrultusunda, ABD, AB ve NATO bölgesindeki gerilimi sürekli arttırmış, Ukrayna'ya askeri ve lojistik destekler sağlamış ve Donbass bölgesinde Neo-Nazi çeteler eliyle bir dizi katliamın önünü açmıştı.

Savaşın, Rusya'nın 24 Şubat 2022'de başlattığı kara harekâtı ile başladığı iddia edildi de aslında emperyalistlerin bu krizi tirmandırmak için olağan üstü bir çaba harcadığını bilmek gerekiyor. ABD destekli Zelenski iktidarının, Ukrayna'da Nazizmin yeniden hortlamasındaki sorumluluğu bu savaşta görülmesi gereken en önemli olgulardan birisi.

22 Aralık'ta Zelenski'nin ABD'ye yaptığı ziyaret savaşın seyrine dair önemli ipuçları da sundu. Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenski ve ABD Devlet Başkanı Joe Biden ikili görüşmenin ardından ortak basın toplantısı düzenlediler.

ABD'nin bugüne kadar Ukrayna'ya verdiği yardımları özetleyen Biden, ülkesinin Ukrayna'ya yardım sağlamaya devam edeceğini kaydetti.

ABD'nin neden Ukrayna'nın ihtiyaçlarını tek seferde karşılamadığına ilişkin soruya yanıt veren Biden, ABD'nin şu ana kadar Ukrayna'ya 20 milyar doları aşkın askeri yardım yaptığını, Patriot gibi gelişmiş hava savunma sistemlerinden füze ve roket sistemlerine kadar birçok silah verdiğini anlattı.

Biden, Zelenski'ye dönerek, "Sayın Başkan endişelenmenize gerek yok. Ukrayna orada durduğu sürece biz Ukrayna'nın yanında olacağız." dedi.

Rusya'ya karşı 2023'te Ukrayna'ya destek vermeye devam etme isteği konusunda bir değişim olup olmayacağına yönelik soru üzerine Biden, NATO ve Avrupa Birliği'nin (AB) hiç bu kadar birlik içinde olduğunu görmediğini söyledi.

Biden, şöyle devam etti:

"Avrupa ülkelerinin iradelerinde herhangi bir değişime dair emare görmedim. Burada neyin tehlikede olduğunu hepimiz biliyoruz. Avrupalı ortaklarımız ise bunu en iyi anlayanlardır. İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana Avrupa'da bir ülkenin başka bir ülkeyi işgal ettiğini görmedik. Biz direnç göstermediğimiz, Ukraynalılara direnmek için destek vermediğimiz sürece Putin'in değişeceğine dair bir emare göremedik. Hepimiz neyin tehlikede olduğunu biliyoruz. Egemenlik fikri, BM Antlaşması tehlikede. (Putin) NATO'yu zayıflatacağını düşündü ama bunun yerine NATO'yu daha da güçlendirdi."

İran Halkı Molla Rejimine Karşı

22 yaşındaki Mahsa Amini'nin başörtüsünü 'İslami kurallara uygun' takmadığı gerekçesi ile Ahlak Polisi tarafından gözaltına alınıp ölmesinin ardından İran'da başlayan protestolar 2022'de dış politikada yaşanan en önemli gelişmelerden bir tanesiydi.

Hatırlanacağı üzere Amini'nin 17 Eylül'de İran Sakkız kentindeki cenaze töreni sonrasında başlayan gösteriler, ülkenin birçok kentine yayılmıştı. Ülke geneline yayılan protestolarda kadınlar saçlarını keserek ya da başörtülerini ateşe vererek molla rejimine tepkilerini göstermişlerdi.

İran basınında yer alan haberlerde, Mahsa Amini gösterileri ile birlikte askıya alınan başörtüsü kuralını ihlal eden araç sahiplerine polis uyarı mesajı göndermesine yeniden başladığı aktarıldı.

İran Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından "denetleme planı 1" adı verilen uygulama kapsamında aracında başörtüsü kuralını ihlal eden araç sahiplerine "aracınızda başörtüsü kuralı ihlal edilmiştir" şeklinde mesaj gönderildiği belirtilen haberlerde, mesajda, "Aracınızda vatan daşlık hukukuna (başörtüsü kuralına) uyulmadığı tespit edilmiştir. Toplumsal değerlere saygı gösterilmesi adına bunun tekrarlanmamasına özen gösteriniz" ifadelerinin yer aldığı aktarıldı.

Ülkede zorunlu başörtüsü uygulamasına bir tepki olarak başlayan Mahsa Amini gösterilerinden önce polis tarafından araç sahiplerine gönderilen mesajlarda ise, başörtüsü kuralına uyulmaması suç kapsamında değerlendirilerek, "Aracınızda başörtüsü kuralına uymama suçu işlendiği tespit edilmiştir. Bunun tekrarlanması durumunda gerekli işlemlerin yapılması için bir sonraki mesajı bekleyiniz" ifadeleri kullanılıyor.

Söz konusu uygulama kapsamında aracında başörtüsü kuralına uyulmadığı tespit edilen araç sahipleri suçun tekrarlanması durumunda emniyete çağrılıyordu.

AKP'den Suriye Konusunda "U Dönüşü"
AKP iktidarının BOP eş başkanlığı hevesi ve İhvanı dış politikası nedeniyle Suriye'deki emperyalist müdahaleye ortak oluşunun üzerinden yaklaşık 11 yıl geçti. AKP iktidarı bu süreçte cihatçı çetelere verdiği destek ile Suriye'deki yıkıma ortak olurken, 2022 büyük bir U dönüşüne sahne oldu ve AKP cenahında 'normalleşme' dillendirilmeye başlandı.

AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan 23 Kasım'da partisinin grup toplantısının çıkışında gazetecilerin sorularını yanıtlarken, Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad ve Mısır lideri Abdülfettah Sisi ile "görüşme olur mu?" sorusuna, "Olabilir" dedi. İkinci görüşmenin tarihine ilişkin soruya da "Esad ile görüşme olabilir, siyasette küslük, darginlik olmaz, eninde sonunda adımlarımızı atarız" yanıtını verdi.

28 Aralık'ta ise Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar ve MİT Başkanı Hakan Fidan, Rusya'ya giderek, 11 yıl sonra Moskova'da Suriye ile ilk resmi teması gerçekleştirdi.

Akar ve Fidan, Rusya Savunma Bakanı Sergey Şoygu, Suriye Savunma Bakan Ali Mahmud Ab-

bas ve iki ülkenin istihbarat başkanlarıyla Moskova'da bir araya geldi.

MSB'den konuyla ilgili yaptığı yazılı açıklama yapıldı. Buna göre Türkiye-Rusya-Suriye Savunma bakanları ile istihbarat başkanları toplantısında 'Suriye krizi, mülteci sorunu ve Suriye topraklarındaki terör örgütleriyle ortak mücadele' ele alındı.

Toplantıda 'Suriye ve bölgede istikrarın temin edilmesi ve sürdürülmesi için üçlü formattaki toplantıların devamı konusunda mutabık kalındığı' belirtildi.

Akar, Moskova'da gerçekleşen Türkiye, Rusya, Suriye savunma bakanları, istihbarat başkanları zirvesine ilişkin iktidara yakın medya kuruluşlarına açıklamalarda bulundu.

Sabah'tan Okan Müderrisoğlu, Akar'ın açıklamalarını köşesine taşıırken, Akar konuyla ilgili şunları kaydetti:

"Suriye'nin toprak bütünlüğüne, egemenlik haklarına saygılı olduğumuzu, tek amacımızın terörle mücadele olduğunu vurguladık. Terör örgütlerinin neredeyse Suriye'nin üçte birini kontrol ettiğini vurguladık. Türk askerinin Suriye'de bulunma nedeni, PKK/YPG, DEAŞ vb. terör örgütleriyle mücadele ve kitlesel göçü önleme, bunu anlattık. Suriye sorununun BMGK 2254 sayılı kararı çerçevesinde tüm unsurları kapsayıcı ve bütüncül şekilde çözülmesi gerektiğini söyledik. Temasların sürdürülmesi konusunda mutabık kaldık.

11 yıl sonra ilk karşılaşma. Bu toplantıda her şeyin bir anda çözülmesi beklenemez. Taraflar görüşlerini söylediler. 'Biz, terör koridorunu engelleyerek bir anlamda sizin toprak bütünlüğüne katkı sağladık' dedik.

Suriyelilerin evlerine dönmeleri konusunda en önemli konu güven. Güvenli, gönüllü ve onurlu dönüşleri esas. Geline nokta, 'konuşalım, yol ve yöntemler bulalım' konusunda mutabık kalındı.

Operasyon planımızla ilgili Cumhurbaşkanımız da biz de kendimizi bağlayıcı bir ifade kullanmıyoruz. 'Hak ve menfaatlerimizi korumak ve kollamak, güvenliğimizi ve savunmamızı sağlamak için ne gerekirse yaptık, yaparız' diyoruz.

(Ortak operasyon) Görüşmeler sonunda savunma ve güvenlik ile ilgili sorunlarımızı gidebilirsek, ihtiyaçlarımızı karşılayabilirsek gayet tabii...

Türkiye'de ve Suriye'de yaşayan Suriyeli kardeşlerimizin aleyhine bir şey yapmamız söz konusu değildir. Onları zora sokacak bir davranış içinde hiçbir zaman bulunmadık, bulunmayız."

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu ise Suriye ve Rusya ile yapılan üçlü bakanlar toplantısına ilişkin açıklama yaptı.

İkinci bir görüşmenin yapılabileceğini ifade eden Çavuşoğlu, "Hazırlıkları iyi yapalım, ne zaman hazırsak o zaman iyi olur" diyerek ocak ayının ikinci yarısına işaret etti.

Görüşmenin yerinin nerede olacağını belli olmadığını belirten Çavuşoğlu, "Moskova olabilir veya üçüncü ülke olabilir" diye konuştu.

Çavuşoğlu 'Bir ülkeyle normalleşirken bir kere görüşmekle olmaz' mesajı da verdi.

Ekonomide ve Emekçilerde 2022

2022 Türkiye'sine damga vuran kelime kuşkusuz "enflasyon" oldu. AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 18 Ocak 2022'de kullandığı **"Enflasyon, düşüşe girmiştir, girecektir. Bu bir defa kesin. Yavaş yavaş, kademeli bir şekilde, aceleci olmadan kur da düşecek, faiz de aynı şekilde düşecek ve 2022 bizim en parlak yılımız olacak"** ifadeleri 2023'ün ilk günlerine girdiğimiz bu dönemde tekrar hatırlanmalı. Enflasyondaki oynamalar ve dış ticarete yaşanan açıklar emekçiyi 2022'de daha fazla açlığa, yoksulluğa itti. Yıla yüzde 48 seviyesinden başlayan yıllık enflasyon ekim ayında resmi rakamlara göre bile yüzde 85'i aşarak zirve seviyelere ulaştı. Aylık olarak enflasyonda yükseliş serisi de hız kesmedi. Türkiye ekonomisinde kasım ayı itibarıyla aylık enflasyonda artış serisi 47. aya yükseldi.

2022 yılının ekonomiye dair en anlaşılabilir açıklaması ise yine AKP'den geldi. Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin **"Neo klasik ekonomi düşüncesinden epistemolojik bir kopuşu temsil eden heterodoks yaklaşım"** olarak tarif ettiği ekonomi modelinin sonucu da ortada. Zaten yılın sonunda Nebati'nin **"2022, en kötü yıl olarak tarihe geçecek. 100 milyar dolar dış ticaret açığı, 50 milyar dolar cari açık söz konusu ama çok şükür bu zor dönemi geride bırakıyoruz."** sözleri de bunu doğrular nitelikte.

2022 yılının Ağustos ayında dış ticaret açığı 11,2 milyar dolarla Cumhuriyet tarihinin en yüksek seviyesine yükseldi. Kasım ayı itibarıyla Türkiye'nin 2022'de kaydettiği dış ticaret açığı 100 milyar dolara dayandı.

Geçtiğimiz yılın dikkat çeken gelişmelerinden biri de kaynağı belirsiz para girişi oldu. Elbette bu durum akıllara AKP'nin yine habersiz bir şekilde nereyi sattığı ya da neyin garantisinin verildiği sorusunu getirdi.

Direnişlerle 2022

Zenginlerin daha da zenginleştiği, yoksulların açlığa mahkum edildiği 2022 yılı birçok sektörde işçilerin direnişleriyle başladı. Kapanışı da Cumhurbaşkanı tarafından getirilen grev yasasına rağmen işçilerin kazanımıyla oldu.

Pandemi ve sonrasında yaşanan ekonomik çıkmazın en çok etkilediği kesim tabii ki işçi ve emekçiler oldu.

Gıdada, tekstilde, barınmada, eğitimde, sağlıkta, ulaşımda... kısacası en temel ihtiyaçların karşılanmasında bile zorlanıldığı bir yılı geride bırakırken emekçilerin alım gücü de hala düşmeye devam ediyor. "Geçinemiyoruz" sloganlarının en çok yükseldiği 2022 yılının ilk döneminde yaklaşık yüz bin metal işçisi sen-

dikalarına TİS taslağının revize edilmesi çağrısı yapması büyük bir heyecan yaratmasına rağmen sarı sendikaların tutumuyla bu sloganlar sessiz çığlık halini aldı.

Gebze'de Birleşik Metal-İş'te örgütlendikleri için işten atılan Farplas işçileri de polislerin sert saldırısına rağmen kararlı bir şekilde direnişlerini sürdürdüler.

Sivas Divriği'deki OYAK iştiraki Erdemir'e ait madende üretim yapan Çiftay firması çalışanları ücretlerinin iyileştirilmesini için iş bıraktı. Firma işçilere yüzde 51 zam önerse de işçiler taban ücretleri düşük olduğu için bu oranın üzerine 1000 lira seyyanen zam ve yakacak yardımı talep etti. Üç günlük eylemin ardından işçiler, yüzde 51 oranında maaş zammına ilave-ten, banka maaş promosyonu, gıda ve yemek farkı ücretleri ile yakacak yardımı olarak her ay 750 TL olacak şekilde anlaşmaya vardı.

Fabrika patronu Tuncay Özilhan'ın villasının önünde eylem yapan Migros işçileri de saatlik ücretlerinin artması talebiyle direnişe başladıklarında darp edilerek gözaltına alındı. Ancak Migros işçilerinin direnişleri tüm Türkiye'de işçilere destek vermek için Migros marketlerde eylemlere sahne oldu.

Kuryelerin eylemi ise akıllara kazındı. Trendyol kuryelerinin kazanımıyla sonlanan direnişi hemen ardından Aras Kargo, Yemek Sepeti gibi firmalarda çalışan kuryeleri de harekete geçirdi.

Aliağa Gemi Söküm işçilerinin, bir firmada başlayıp 22 firmaya genişleyen ve günler süren direnişi de ciddi ses getiren direnişlerdendi.

Pegasus, pandemi döneminde uygulanan işten çıkarma yasağının 1 Temmuz 2021'de bitmesinin ardından 103 çalışanını kovdu. Bunun üzerine işten çıkartılan Pegasus işçileri hem yargıya gitti hem de Sabiha Gökçen Havalimanı önünde eylem yaptı. İşçiler çıkarıldıkları mahkeme sonrasında işverenin işçiler için 4 ay boşa geçen süre, 4 ay iş başı yaptırmama ve 12 aylık sendikal tazminat ödemeye mahkum etti.

Koç Üniversitesi'nde taşeron şirket Eurest Service firmasına bağlı çalışan 6 temizlik işçisinin çalışma yerleri, bayram ikramiyesi, gıda desteği ve sosyal haklar talebiyle topladıkları imzadan sonra değiştirildi. İşçiler işine geri dönmek için 18 Temmuz'da Koç Üniversitesi'nin ana kampüsü önünde eyleme başladı. Direnişlerinin 9. gününde işçiler tüm yasal haklarını ve tazminatlarını aldı.

Kayı İnşaat, Türkiye'den Cezayir'e götürerek Sahra Çölü'nde askeri hastane şantiyesinde

çalıştırdığı yaklaşık 500 işçinin hakedişlerini Aralık 2018'den itibaren ödememesiyle direnişe başladı. İlk olarak Kasım 2019'da buldukları şantiyede greve çıkan işçiler, Sağlık Bakanlığı ile alıcı firma Rönesans Holding arasında Gaziantep Şehir Hastanesi hisselerinin satılmasına ilişkin anlaşma sağlanması üzerine işçilerin yaklaşık 6.5 milyon dolar olan alacağının tümü ödendi.

Cumhurbaşkanı kararıyla 'milli güvenliği bozduğu' gerekçesiyle yasaklanan ve 13 Aralık'tan bu yana devam eden Bekaert işçilerinin grevi de yılın son gününde kazanımla sonuçlandı.

Umut İnsanda

Özetlemek gerekirse, ülkemizin geçtiğimiz yılı ekonomik olarak kötü geçirmesine rağmen çok önemli bir duruma da tanık olduk. Her yerde küçüklü büyüklü patlayan direnişler, inat edildiğinde büyük kazanımlarla sonlandı. Bu da gösteriyor ki, işçilerin mücadelesi güçlü bir örgütlenme sağlandığında büyük sonuçlar doğurabiliyor. Dolayısıyla yapılacak olan ne sarı sendikalara, ne sendika ağalarına, ne mevcut iktidara, ne patrona boyun eğmektir. Tek umut örgütlü mücadelemiz, emeğimiz olduğu sürece insanca yaşama giden yolun yollarını döşemek olacaktır.

İşçi Katliamı Devam Etti

İSİG Meclisi'nin raporuna göre 2022'nin ilk 11 ayında 1658 işçi yaşamını yitirdi. Yılın son ayında da işçi ölümleri durmadı. Sadece 30 Aralık'ta kâr hırsı insan hayatının değersiz görülmesi, denetimsizlik nedeniyle aralarında çocukların da olduğu 14 kişi yaşamdan koparıldı. Kâr üzerine kurulu bu sömürü düzeninde emekçilerin yaşamının hiçbir değeri yok.

Kadınlar 2022'de Gericiliğe, Şiddete, Sömürüye Boyun Eğmedi!

2022 yılı ülkemizde ve dünyada ekonomik kriz, yoksulluk, gericilik, savaş politikaları ve sayısı her gün artan mülteci krizlerine sahne oldu. Kadınların yaşadıkları da topluma dayatılanlardan bağımsız değil. 2022 yılında derinleşen ekonomik kriz hali hazırda düşük olan kadın istihdamının daha da azalmasına neden oldu. Yoksulluk, işsizlik ve enflasyonun altında en fazla ezilen yine esnek ve güvencesiz çalışmak durumunda bırakılan kadınlar oldu. 2022 yılında kadınların istihdam oranı yüzde 30.8'de kaldı.

Dünyada ve ülkemizde sermaye iktidarlarının can simidi haline gelen gericilik kadınların üzerine karabasan gibi çöktü. Kadın cinayetleri ve kadına yönelik şiddet hız kesmeden devam etti.

2022 yılının ilk on ayında en az 275 kadın katledildi. Yüzlerce kadın şüpheli şekilde öldürüldü.

Eğitim-Sen'in Millî Eğitim Bakanlığı'nın 2021-2022 eğitim öğretim yılı okullaşma istatistiklerinden yola çıkarak aktardığı verilere göre, ilkokulda 195 bin, ortaokulda 298 bin, lisede 373 bin kız çocuğunun eğitimin dışında olduğu ortaya çıktı. Eğitim hayatı sonlandırılan kız çocuklarının çocuk yaşta evliliğe ve evlilik adı altında istismara maruz kaldığını bir kez daha gördük.

Ancak 2022 sadece bu karanlık tablodan ibaret değildi.

2022 yılı aynı zamanda kadınların yoksulluğa, gericiliğe, şiddete karşı direndiği, haklarından ve laiklikten vazgeçmediği, eşitlikçi bir düzenin mümkün olduğunu gösterdiği bir yıl oldu.

Emekçi Kadınlar Gasp Edilen Haklarını Geri Almak İçin Direnişlerin En Ön Safındaydı

2022 yılında derinleşen ekonomik kriz ile birlikte emekçilerin haklarına dönük saldırılarda arttı. Pek çok iş yerinde işten çıkarmalar, sendikal hakların gaspı, sefalet ücretlerinin dayatılması gündemdeydi. İşçiler pek çok iş yerinde hakları için direnişler gerçekleştirdi, önemli kazanımlar elde etti. Bu direnişlerin en ön saflarında ise emekçi kadınlar vardı. İstanbul'da Farplass'ta, İzmir'de Lezita'da sendikal hakları için, Migros Depo'da işten atılan işçilerin geri alınması için, Tarsus'ta Sebze Meyve Hali'nde düşük ücret ve çalışma koşullarına karşı, ETF tekstilde gasp edilen hakları için ve daha pek çok işyerinde, günlerce, bazen aylarca süren direnişlerin en önünde emekçi kadınlar yerini aldı.

Gerici Kuşatmanın Karşısında Kadınların Direnişi 2022 Yılında da Devam Etti

Son yirmi yılda kadınların yaşamlarını cendereye sokan gerici politikalar 2022 yılında farklı şekillerde devam etti. Afganistan'da iktidarı ele geçiren Taliban yönetiminin kadınlara uyguladığı baskı, çalışma, eğitim, seyahat hakkı gibi temel hakların yasaklanması dinci gericiliğin gerçek yüzünü bir kez daha ortaya koydu.

Yine İran'da molla rejiminin istediği şekilde başörtüsü takmayan Mahsa Amini'nin katledilmesinin ardından şeriat karşıtı eylemler İran'ın bütün kentlerine yayıldı.

Ülkemizde de Taliban özentisi tarikat ve cemaatlerin kadınlara yönelik nefret söylemlerine her gün bir yenisi ekleniyor. Diyanet İşleri Başkanlığı, kadınların tek başına seyahat edemeyeceğini açıklayarak Taliban'a özendiğini açıkça ilan etmekten çekinmiyor.

Öte yandan tarikat ve cemaat yurtlarında istismar, şiddet ve intihar vakaları, bu örgütlenmelere karşı özellikle kadınların büyük tepkisi ile karşılandı. Geçtiğimiz günlerde İsmail Ağa cemaatinde 6 yaşında çocuğun yıllarca sistematik istismara uğradığının ortaya çıkmasının ardından tarikat ve cemaatlerin dağıtılması talebi ve mücadelesi ülkenin dört bir yanında yankı buldu.

2022 Yılında Kadınlar İstanbul Sözleşmesi için Danıştay'da!

Geride bıraktığımız yıl, İstanbul Sözleşmesi'nin iptal kararına karşı Danıştay'da görülen itiraz davalarının damga vurduğu bir yıl oldu. İstanbul Sözleşmesi'nin hukuksuz bir şekilde fesih kararına karşı yapılan başvuruları görüşen Danıştay, savcılarının aksi yönde mütalaasına rağmen fesih kararının iptali istemi ile yapılan başvuruları 3'e, 2 çoğunlukla reddetti. Bu davalar kadın örgütlerinin fesih kararını yargıladıgı davalar olarak tarihe not düşüldü.

AKP İktidarı Kadınların Eylemlerini Yasaklarken, Gericilerin Nefret ve Provokasyonlarını Kamu Spotu Olarak Verdi

AKP iktidarı kadınların eşitlik, özgürlük ve laiklik taleplerini yasaklamalar, şiddet ve göz altılarla baskı altına almaya çalışırken, gericilerin farklı cinsel yönelimlere sahip yurttaşlara karşı nefret söylemleri ve çağrılarlarıyla yaptıkları provokatif eylemlerin önü açıldı. Tarikat ve cemaatlerin 'Büyük Aile Buluşmaları' adı altında örgütlediği mitinglerin tanıtım videoları Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) internet sitesinin "kamu

spotları" bölümünde yer aldı.

Kadınların 25 Kasım'da gericiliğe ve şiddete karşı eylemleri yasaklandı, yüzlerce kadın gözaltına alındı. Aynı yasaklama ve baskı 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü dolayısıyla yapılmak istenen eylemlerde de gündemdeydi.

Gericiler İstedti Konser ve Etkinlikler Yasaklandı

Geçtiğimiz yıl kimi zaman kadın sanatçıların kıyafetleri bahane edilerek, kimi zaman ise dini değerlere aykırı olduğu gerekçesiyle konserler ve bir dizi etkinlik iptal edildi. Kadınlara kıyafetleri gerekçe gösterilerek sınırlar çizilirken, AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan bu sınırları ihlal ettiğini düşündüğü milyonlarca kadına 'sürtük' diyerek hakaret etti.

AKP'nin 2022 Yılında Son Hamlesi Anayasa Teklifi ve Türban Dayatması

AKP'nin geçtiğimiz yıl attığı adımlardan biri de Anayasa'nın laiklik ilkesinin ilgası anlamına gelen türban düzenlemesi yasa teklifini meclise sunmak oldu. Anayasaya dini referanslarla kıyafet düzenlemesi getirmeye çalışan AKP kabul kadın tanımını yaparak bu tanıma uymayan kadınlar üzerinde baskı kurmaya hazırlanmaktadır.

Kadınlar 2022'de Gericiliğe Boyun Eğmedi, 2023'ü Kazanmak İçin Kolları Sıvadı

Kadınlar bu karanlığa karşı Türkiye'de, Afganistan'da, İran'da ve bütün dünyada mücadeleyi sokaklara taşıdı.

İlerici Kadınlar Derneği'nde (İKD), 2022 yılında mücadelenin ön saflarındaydı. 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nde 'Haramilerin saltanatını yıkalım' sloganları ile sömürüye karşı meydanları doldurdu. 25 Kasım'da gericiliğe ve şiddete karşı yasaklamalara ve gözaltılara rağmen sözünü alanlara taşıdı. 1 Mayıs'ta emekçilerle birlikte alanlardaydı.

İstanbul Sözleşmesi'nin fesih kararının iptali için açılan davanın takipçisi olarak Danıştay'da laikliğin sahihsiz olmadığını ortaya koydu.

Tarikat ve cemaatlerin kapatılması talebiyle aydınların desteği ile yayınladığı bildiride karanlığa meydan okudu.

İKD'nin 2022 yılında toplanan 2. Türkiye Konferansı'nda ifade ettiği gibi sosyalist kadın hareketi için olanaklar artmaktadır. Kadınlar emekçilerin yüzyılı için, eşitlik ve özgürlüğün mücadelesini büyütme için 2023'ü kazanacak!

2022'de Üniversiteler, Ekonomik Krizden ve Gericilikten Nasıl Etkilendi?

2022 yılı, ülkemizde seçim havasının etrafı sarmaya başladığı; AKP'nin daha fazla fiyaskosunun ortaya çıktığı; toplumun AKP'ye karşı şikayetlerinin arttığı; düzen muhalefetinin ise sandık heyecanı yaratmaya çalıştığı bir yıl oldu. Gericiliğin palazlandığı, sermayenin iktidarını devam ettirdiği bir sene daha içerisinde gençler de payına düşeni almış oldu. Diplomalı işsizler, KYK borcunu ödeyemeyenler, okurken çalışmak zorunda kalan, yurt ücretini ödeyemediği için kapı dışarı edilen, gericiliğin kısılcığında kalıp kendi canına kıyan gençler konuşuldu. Üniversiteleri tarikat yuvalarına çevirme girişimleri, üniversitelerde siyasal ve bilimsel etkinlik yasakları arttı; bilimsellikten yana ilerici hocalar tasfiye edilmeye devam ederken gericiler ve piyasacılar kürsüde yer bulmaya devam etti. Kısacası; 2022 yılında üniversiteler, AKP'nin 20 yılda büyüttüğü siyasetinin ve zihniyetinin somutlaştığı alanlar, gençler de AKP'nin yaratmak istediği toplumun hamuru oldu.

Üniversitelerde Gericilik Artıyor, Gençlik Üzerinde Baskı Büyüyor!

1 Ocak 2022'den bugüne üniversiteler ve gençlik özelinde yaşananları mercek altına alacak olursak 10 Ocak 2022'de kaldığı tarikat yurdunda "duyduğu geleceksizlik kaygısı ve yaşadığı ağır baskıdan" dolayı canına kıyan sıra arkadaşımız Enes Kara'yı hatırlayarak başlamak doğru olacaktır. Maalesef ki Enes, AKP Türkiye'sinin yarattığı gençliğin bir örneği olmuştur. Enes'in yaşadığı gelecek kaygısı ve dini baskı, gericilikle beslenen ve gençliği sömürü deposu olmaktan öte görmeyen AKP zihniyetinin bir sonucudur. Her alanda olduğu gibi üniversitelerde de tarikat ve cemaat örgütlenmelerinin önünün açılması, öğrencilerin ihtiyaç duyabilecekleri her alanı tarikatların kapatmasına sebep olmuştur. Yurt kontenjanlarındaki doluluk ve uçuk fiyatlar dolayısıyla gençler için uygun fiyatlı tarikat yurtları mecburi seçenek olmuştur. Bu yurtlarda kalmak zorunda olan gençlerin ise maruz kaldıkları akıl dışı baskıya dayanamadıklarını ortaya döken birçok örnekle karşılaşmıştır. Farklı dini yapılanmaların üniversitelerde kol gezdiği, sohbetler düzenlendiği, takkeli erkek gruplarının tek bir getirerek kampüs içerisinde yürümesi izin verildiği bir sene daha geçirilmiştir. Üniversitelerde sol siyaset engellenmeye çalışılırken AKP teşkilatlarının, ülkü ocaklarının, tarikat yapılanmaları altında kurulan kulüplerin okul içi etkinlikleri her geçen gün artmıştır. AKP'li Cum-

hurbaşkanı Erdoğan İstanbul Üniversitesi ziyareti, yine Erdoğan'ın Erzurum Atatürk Üniversitesinde düzenlenen "İlk oyum AK Parti'ye, ilk oyum Erdoğan'a" başlıklı programda gençlerle buluşması ve söylemleri yobaz, piyasacı, gerici siyasetin üniversitelere taşınmaya çalışıldığını göstermiştir.

Aydınlar Tasfiye Ediliyor, Yobazlar Kürsüde Oturmaya Devam Ediyor!

Tarikat ve cemaat örgütlenmelerinin üniversitelerdeki etkinliklerinin artmasına izin verilerek gericiliğin palazlanmasının yanında; akademi içerisinde yer alan ilerici öğretim görevlilerinin, üniversitelerde ders vermelerinin önü kesilerek aydınları tasfiye girişimleri sonucunda tacizci, gerici, piyasacı öğretim elemanlarına daha çok koltuk verilmesiyle aydınlanma düşmanı bu zihniyetin üniversiteleri sarmasının bir diğer yolu açılmıştır. 2022 senesinin sonlarına doğru karşılaştığımız olaylar da gericiliğin hız kesmeden örgütlendiğini göstermiştir. İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesinde öğretim görevlisi Bülent Arı'nın eski kadın doktora öğrencisini taciz ve tehdit ettiği; Yıldız Teknik Üniversitesinde öğretim görevlisi Uğur Kutay'ın gericilerin hedefine takıldığı ve laiklik karşıtı söylemlerin yükseldiği örnekler üniversitelerin içerisinde geçtiği durumu özetlemektedir. İslamcıların Uğur Kutay'ı hedef göstermek için üniversite içerisindeki yürüyüşün benzerlerini 2022 yılı boyunca kulüp etkinliklerine karşı çıkmak için, laikliği savunan öğrencilere gözdağı vermek için de yaptıklarını sıklıkla görmüştür. Akademiye ve bilime sahip çıkan akademisyenleri kapı dışarı ederek, üniversiteleri külliyeye çevirme hedefi büyütülmüştür.

Ekonomik Krizin Faturası Öğrencilere Kesiliyor!

Tüm bunlarla birlikte ise üniversiteli gençliğin ülkemizde yaşanan ekonomik krizden ve ortaya çıkan ağır yaşam koşullarından etkilenmemesi beklenemez. Yüksek yurt fiyatları, ev kiralari, beslenme, yol masrafları ve kredi borçları ilk akla gelenlerdir. Yurtların uçuk fiyatlarının peşini 2022'de de yüksek ev kiralari takip etmiştir. Kapasitesinin üzerinde öğrenci kabul eden yurtlardaki vasat yaşam şartlarının üzerine kalabilecek bir yurt bulamayan öğrenciler, insanca bir yaşamın mümkün olmadığı evlerde yüksek kiralarla kalabalık bir şekilde yaşamaya mecbur bırakılmıştır. Barınma

sorunun üzerine beslenme sorunu da göz ardı edilemeyecek bir noktaya gelmiştir. Üniversite ve yurt yemekhanelerinde hem öğün fiyatları artmış hem de yemek kalitesi oldukça düşmüştür. Yol ücretleri yıl içerisinde birden fazla zam almış, okul araç-gereç fiyatları artmıştır. 2022 Ocak'ta KYK kredi ve bursu 650 TL'den 850 TL'ye yükseltilmiş fakat 2022 Eylül'de yeni akademik yılın başlaması ile yurt fiyatlarının iki katına çıkmış ve KYK kredi ve bursları yalnızca aylık yurt ücretine denk düşer duruma gelmiştir. 2022-2023 akademik yılı başlamadan hemen önce özel üniversite ücretlerine büyük oranda zamlar yapılmıştır. Devlet okullarının niteliksizliği öğrencileri özel okullara mecbur bırakmış, aileler kredi çekerek özel okul masraflarını karşılamaya çalışırken yapılan zamlar hem öğrencileri hem de onların emekçi ailelerini oldukça zora sokmuştur. Bazı özel üniversitelerde öğrenciler bu durumun karşısında sessiz kalmamış, aileleri ile direnmiş, parasız ve eşit eğitim talebini yükseltmişlerdir. Aynı sermayedarın sahip olduğu Doğu Üniversitesi ve Beykent Üniversitesinde yapıların zamların karşılığı öğrencilerin gerçekleştirdiği eylemlilikler olmuştur ve sonucu belli kazanımlar elde ederek almışlardır. AKP 2022 yılı boyunca yaşanan sebep olduğu ekonomik krizin faturasını öğrencilere kesmiştir. AKP'nin senenin sonlarına doğru, KYK kredilerine uygulanan faizi sileceklerini duyurması ise var olan ekonomik şartlar içerisinde oldukça anlamsız kalmaktadır. Gençliği borçlandırmaktan çekinmeyen piyasacı AKP iktidarı, seçim sürecinde sildiği faizleri müjde gibi yansıtmaya çalışmıştır. Ekonomik kriz, kredi ile okuyan gençliğin gelecek kaygısını tetiklemeye devam etmiştir.

Sonuç olarak; 2022, tüm ülkede olduğu gibi üniversite ve gençlik içerisinde de uçurumların büyüyen eşitsizliklerin derinleştiği, gençliğin geleceksizlik kaygısının büyük boyutlara ulaştığı, gerici tarikatlar örgütlenmelerinin önünün açıldığı ve AKP ve sermayedarların zenginleşmeye devam ettiği, halkın ise yoksullaştığı bir yıl oldu. Tüm bunlara rağmen emekçilerin ve kadınların eşitlik arayışı, insanca bir yaşam mücadelesi nasıl devam ettiyse; gençler de geleceği kazanabilmek için kampüslerde, alanlarda eşit ve özgür bir ülke mücadelesi büyümeye, sıra arkadaşlarını yarının Türkiye'sinde söz sahibi olmak için ayağa kaldırmaya devam etti.

AKP, MHP ve BBP'nin Anayasa Değişiklik Teklifi Laikliği Tasfiye Girişimidir!

Şeriatçı Anayasa Değişikliği Teklifine Hayır!

AKP tarafından gündeme getirilen anayasa değişikliği büyük bir tuzaktır. Herkes seçimlerde kimin aday olup olmayacağını tartışırken, AKP tarafından gündeme getirilen anayasa değişikliği bizzat muhalefet tarafından referandumla gitmezse destekleriz yaklaşımıyla karşılanıyor. AKP tarafından seçim şantajı olarak kullanılan anayasa teklifinin içeriği ise laikliğin tasfiyesinden başka bir anlama gelmemektedir.

Kapıyı CHP Açtı

AKP tarafından gündeme getirilen anayasa değişikliği teklifi doğrudan türban düzenlemesidir. Kapıyı açan ise bu konuda kanun teklifi veren CHP olmuştur. CHP, devlet kurumlarında türbanın yasalaşmasını isterken, AKP bunu anayasal bir güvence altına almak için adım atmıştır. Doğrudan türban referanslı bu anayasa değişikliği teklifine AKP bir de aile başlığı ekleyerek, yeni bir din istismarını seçimlerden önce gündeme getirmiştir.

Anayasa'nın 2. Maddesine Aykırı

Bu teklif anayasanın değişmez hükümlerinden birisi olan laiklik ilkesiyle tabana tabana zıttır. Anayasanın dini bir referansla yazılması durumu karşı karşıyayız. Bugün buna izin verilmesi, doğrudan şeriat rejimine geçişin yolunu yapmak anlamına gelir.

Anayasa'da Böyle Bir Düzenlemeye Gerek Yok

Aslında bugünkü anayasanın ilgili maddeleri kişi hak ve hürriyetleri konusunda anayasada böylesi bir değişiklik ihtiyacının olmadığını zaten söylüyor. Anayasanın 10. Maddesi "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir." şeklinde düzenlenmişken bugün doğrudan İslami ve hatta İslami bir yoruma tekabül eden bir hükmün anayasaya konması hak ve hürriyetlerle değil doğrudan bir şeriat hükmünün anayasaya konması hedefini taşımaktadır.

Şeriat Hükümü, Laikliğin Tasfiyesi

Bugün böylesi bir maddenin anayasa hükmü haline gelmesi, yarın tek tek şeriat hükümlerinin anayasaya konması anlamına gelecektir. Adım adım laiklik tasfiye edilerek, Türkiye bir şeriat rejimine döndürülmek isteniyor. Afganistan ve İran örnekleri karşımızdayken Türkiye AKP iktidarıyla birlikte gericileşmenin ve din devletine doğru yol almaktadır.

Türban Maddesi ve Aile Maddesi

Aynı zamanda AKP tarafından gündeme getirilen anayasa değişikliği teklifinde bir madde de aile üzerine. "Kadın ve erkek tarafından kurulur"

şeklindeki ibare tek ebeveynli aile yapısını ortadan kaldırırken, farklı cinsel yönelime sahip bireylerin birlikte yaşamasını da yasaklayan bir anlama sahiptir. Aile kavramı üzerinden muhafazakar tabana seslenmek isteyen AKP iktidarı doğrudan kişi özgürlüklerine müdahale eden bir anayasa teklifi hazırlamış bulunuyor.

AKP'ye de Anayasasına da Hayır!

Düzen muhalefeti AKP tarafından seçim şantajına dönüştürülen bu teklife uzak durmuyor. Altılı masanın bir bileşeni olan Gelecek Partisi Genel Başkanı Ahmet Davutoğlu, 'Allah'ın hükmüne hayır denemez' diyerek bu teklife desteğini açıklamış bulunuyor. Yine altılı masanın diğer bileşenleri eğer referandumla gitmezse destekleriz açıklaması yaptılar. CHP'nin de benzer bir tutum alacağı tahmin ediliyor.

Bugün AKP tarafından gündeme getirilen bu anayasa değişikliği teklifi doğrudan laikliği tasfiye girişimidir. AKP'ye de bu anayasa değişikliği teklifini de hayır demek gerekiyor.

Bugün hayır denmezse, yarın teokratik devlet biçimine doğru gidişin önü açılacaktır. Ülkenin aydınlık yarınları için AKP'nin Anayasa değişikliği teklifine hayır!

İlerici Kadınlar Derneği:

AKP'nin Anayasa Değişiklik Teklifi Laikliği Tasfiye Girişimidir

AKP'nin yirmi yıllık iktidarında Cumhuriyet'in kazanımları ve laiklik adım adım tasfiye edildi. Yine yirmi yılda Anayasa değişikliği tartışmaları bu sürecin parçası olarak da hiç gündemden düşmedi.

2010 yılında yapılan Anayasa değişikliği "askeri vesayet ile hesaplaşma" ve "özgürlüklerin genişletilmesi" aldatmacasıyla yargıya müdahalenin aracı haline getirildi.

2017'de yapılan Anayasa değişikliği ise başkanlık sistemine geçiş ve bugünkü istibdat rejiminin inşası ile sonuçlandı.

Bütün bunlarla birlikte topluma parlamentonun işlevsizleştirildiği ve ülkenin kanun hükmünde karar-namelerle yönetildiği, Anayasa'nın yok sayıldığı uygulamaların kural haline geldiği bir rejim dayatıldı.

Anayasa konusundaki bütün bu manipülasyonların temelinde yatan ise Cumhuriyet'in kurumları, normları ve değerleriyle tasfiyesinden başka bir şey değildir. AKP iktidarı son değişiklik önerisi ile laikliğin tasfiyesini ve rejim değişikliğini Anayasa düzleminde tescillemek istemektedir.

AKP öte yandan, yaklaşan seçim döneminde, iktidarı kaybetme endişelerini, en iyi bildiği hamaset

yöntemleri ile giderme çabasındadır. Elbette elindeki en güçlü koz olan dini kullanarak, böylece halkın gözünde sürekli yanlısamlar yaratarak zaten var olanı yepyeni bir şeymiş gibi allayıp pullayarak...

Aralık ayında, MHP ve BBP'nin de desteğini alarak AKP, örtünmeye yasal güvence sağlama iddiasıyla Anayasa değişikliği teklifini TBMM'ne sundu. Teklif, Anayasa'nın temel haklardan olan din ve vicdan özgürlüğünü düzenleyen 24. maddesinde ve "ailenin korunması"na ilişkin olan 41. maddesinde değişiklik öngörüyor.

Peki, bu değişikliklerle, gerçekten bir özgürlük mü getirilmek isteniyor? Teklif metnine bakıldığında, düzenlemenin belli bir kesimi koruduğu, toplumda kadın erkek arasındaki ayrımcılığı körüklediği, üstüne üstlük kadınlar arasında ayrıcalıklı bir kesim yaratılmak istendiği görülmektedir.

Kamuoyuna yepyeni bir durummuş gibi sunulan güvencelerin ise zaten Anayasa'nın pek çok maddesinde ayrı ayrı korunan haklar ve güvenceler olduğu açıktır.

Anayasanın 12. maddesindeki "Herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir." ifadesi ile temel hak

ve özgürlüklerin nitelikleri açıklanmıştır. İşte bu, dokunulmaz, devredilmez ve vazgeçilmez olan temel hak ve özgürlükler, seçim ve oy devşirme hesapları ile referandumla götürülmek istenmektedir. Temel hak ve özgürlüklerin referandumla götürülmesi siyasi ve hukuki olarak da son derece yanlış ve tehlikelidir.

Tehlike maalesef çok yakındır. Anayasa 175. maddesine göre, TBMM tarafından üye tamsayısının beşte üçü ile veya üçte ikisinden az oyla kabul edilen Anayasa değişikliği hakkındaki Kanun, Cumhurbaşkanı tarafından Meclise iade edilmediği takdirde halkoyuna sunulmak üzere Resmî Gazete'de yayımlanır.

Doğrudan veya Cumhurbaşkanı'nın iadesi üzerine, Meclis üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu ile kabul edilen Anayasa değişikliğine ilişkin kanun veya gerekli görülen maddeleri Cumhurbaşkanı halkoyuna sunulabilir. Yani Cumhurbaşkanı 400 ve üzeri oyla geçen değişikliği de isteğine bağlı olarak referandumla götürebilir. Bu durumda, seçimler referandum gölgesinde geçecektir ve AKP eliyle kurulan rejimin oylanması olacaktır.

Değişiklik önerileri ne getiriyor?

AKP'nin hazırladığı Anayasa değişikliği teklifinde Anayasa'nın 24. maddesine;

"Temel hak ve hürriyetlerin kullanılması ile kamu veya özel kesim tarafından sunulan hizmetlerden yararlanılması hiçbir kadının başının örtülü veya açık olması şartına bağlanamaz"

"Hiçbir kadın dini inancı sebebiyle başını örtmesi ve tercih ettiği kıyafetinden dolayı eğitim öğretim, çalışma, seçme, seçilme, siyasi faaliyette bulunma, kamu hizmetlerine girme ile hak ve hürriyetleri kullanmaktan veya kamu veya özel kesim tarafından sunulan mal ve hizmetlerden yararlanmaktan hiçbir surette yoksun bırakılamaz, suçlanamaz ve herhangi bir ayrımcılığa tabii tutulamaz." şeklinde ek yapılması önerilmektedir.

Mevcut durumda hiç kimsenin inançları sebebiyle ayrımcılığa uğrayamayacağını düzenleyen Anayasa'nın 10. maddesi sadece bir kesim değil, toplumun bütünü için bir güvence sağlamaktadır. Bu mevcut maddeye göre;

"Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz.

Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz.

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde (...) uygun olarak hareket etmek zorundadırlar."

Görüldüğü üzere Anayasa'nın 10. maddesindeki düzenleme, tüm inançları, hizmetleri ve hakları, erkekleri, kadınları, çocukları kapsayan genişliktedir. Bu durumda, başının örtülü olması ifadesiyle tanımlanan bir kıyafet kodu bu madde kapsamına dâhildir ve ayrı bir hukuki düzenlemeye tabi olması hem ayrımcılığın ta kendisidir hem de başka bir niyetin ifadesidir.

Bu teklifin bir diğer garabeti örtülü olan/olmayan gibi şekle dair detay tanımlar getirmesidir. Bu açıdan düzenleme, anayasa yazım tekniği ile de uyumsuzdur. Anayasalar, soyut ve geneli kapsayan düzenlemeler içeren çerçeve metinlerdir. Bu özelliğinden ötürü, bir toplumun tabi olacağı kuralların çerçevesini belirler, ayrıntılar ise kanunlar, tüzükler, yönetmelikler gibi diğer yasal metinlerle belirlenir.

Değişiklik maddesinde başın örtülü olmasından bahsedilerek, aslında tek bir dini gruba, özel bir kıyafet tipine işaret edilmekte, bu gruba mutlak hak değerinde bir güvence verilmekte ve hiçbir koşulda kısıtlama getirilememektedir. Oysaki ülkemizde yaşam hakkı bile mutlak bir hak olarak tanımlanamamakta, hatta belli durumlarda rahatlıkla kısıtlanabilmektedir. Bu düzenleme teklifi başlı başına hem kadınlar hem de toplumun bütününde fikirler ve inançlar arasında bir ayırım yapmak anlamını taşımaktadır. Düzenleme, yaşam hakkına bile verilmemiş bir mutlaklıkta, sadece İslam dininin belli bir yorumuna göre belirlenmiş kıyafet koduna sahip olanları korumayı sağlamaktadır.

Bu düzenleme teklifine göre Anayasa eliyle devletin koruduğu makbul kadın kıyafeti belirlenmektedir; buna uygun giyinen kadınlar, dini referanslar üzerinden ayrıcalıklı sayılmaktadır. Bu nedenlerle, düzenleme teklifini verenler ve bunu savunanlar iddia edildiği gibi bütün kadınları değil, örtünmeyi mutlak surette korumaktadır. Bunun yanında örtünme

baskısını önlemeye ve kadınların tercih özgürlüğünü güvence altına almaya dair hiçbir düzenlemenin olmadığı da ortadadır. Bu şekilde mutlaklık tanınan örtünme, bunun siyasi simge haline gelmesi, bütün kadınlar üzerinde bir baskı unsuruna dönüşmesi kaçınılmaz bir sonuç olacaktır.

Bütün bunlara ek olarak, belli bir kıyafet kodunun kamu hizmetleri söz konusu olduğunda korunması devlet organları ile idare makamlarının yurttaşlar nezdindeki tarafsızlığını da ortadan kaldırmaktadır.

Söz konusu teklif, Anayasa'nın dini kurallara göre bir içerikle düzenlenmesi anlamına gelmektedir. Zira laik bir devlette pozitif hukuk kurallarının dayanağı dini inançlar olamaz. Dolayısıyla, söz konusu değişiklik önerisi, Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan laiklik ilkesine ve 10. maddesine tamamen aykırıdır.

AKP'nin hazırladığı Anayasa teklifinin bir diğer başlığı 41. maddede aile tanımına ilişkindir.

Anayasa değişiklik teklifinde 41. maddesinin kenar başlığı "Ailenin Korunması, evlilik birliği ve çocuk hakları" olarak, 41. maddenin birinci fıkrasında yer alan "...temelidir ve" ibaresi ise "temelidir. Evlilik birliği, ancak kadın ile erkeğin evlenmesiyle kurulabilir ve" şeklinde değiştirilmektedir.

Burada da aile tanımı yalnızca evlilik birliğine indirgenmekte, tek ebeveynli aile, nikâhsız birliktelikler, farklı cinsel yönelimlerin birliktelikleri gibi olası pek çok farklı aile biçimine dönük ayrımcılık gündeme getirilerek bu olasılıklar tamamen yok sayılmaktadır. Aynı zamanda, tek ebeveynli aile de yok sayılarak, kadının ve erkeğin bir diğeri olmaksızın içerisinde yer alacağı aile de göz ardı edilmektedir. Bu düzenleme hem özel hayatın korunmasının ihlalidir hem de tek ebeveynli aile adeta yasaklanmaktadır.

Öte yandan madde, "bir" ibaresi olmaksızın kadın ve erkeğin evlilik birliğinden bahsetmektedir. Bu durum çok eşlilik şeklinde de yorumlanmaya açık hale getirilmekte, böylece Medeni Kanun'un ve bu kanunla kadınların kazanılmış haklarının aleyhine tartışma açılmasına zemin sunmaktadır.

Yine bu düzenleme ile birlikte farklı cinsel yönelimlere sahip yurttaşlar hedef haline getirilmekte ve açıkça Anayasa'nın eşitlik ilkesi yok sayılmaktadır.

Dolayısıyla, "ailenin korunmasına" yönelik vurgusuyla önerilen düzenleme hem mevcut Anayasa'ya hem de uluslararası sözleşmelere aykırıdır. İstanbul Sözleşmesi'nden Türkiye'nin imzasının çekilme gerekçelerine ve bu kararı destekleyen kesimlere de bakıldığında söz konusu değişiklik önerisinin temelinde özgürlükleri dini kurallar çerçevesinde sınırlama, toplumsal yaşamı dinsel referanslarla düzenleme hedefi olduğu görülmektedir.

AKP'nin Anayasa teklifi açıktır ki, Anayasa metnine dini referansların yerleştirilmesidir ve Cumhuriyet'in temel niteliklerinden olan laiklik ilkesinin işlevsizleştirilmesidir. Böylece, Anayasa'nın değiştirilemez hükümlerinden olan laiklik ilkesi, korunduğu metnin içinde ilga edilmektedir.

Bu değişiklik teklifi Anayasa'nın 14. maddesinin de ihlali anlamına gelmektedir.

Anayasa'nın 14. maddesine göre "Anayasada yer alan hak ve hürriyetlerden hiçbirisi, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı ve insan haklarına dayanan demokratik ve laik Cumhuriyeti ortadan kaldırmayı amaçlayan faaliyetler biçiminde kullanılamaz."

Gündeme getirilmek istenen Anayasa değişikliğinin nedeni çok açıktır: dini hassasiyetleri bir kez daha siyasetin konusu haline getirerek seçimlerde rant

sağlamak. Bu nedenle yapılmak istenen değişiklik reform ya da özgürlüklerin korunması değil, tam tersine ayrımcılığın tahkim edilmesi ve eşitlik ilkesinin yok sayılmasıdır.

Reddediyoruz!

Daha demokratik bir Anayasa'dan bahsedilecekse, belli kesimlerin Anayasa'ya aykırı bir biçimde ayrıcalıklarını güvence altına alan değil, bütün toplumun temel hak ve özgürlüklerini genişletecek düzenlemeler yapılmalıdır. Örneğin, 24. maddede bir düzenleme yapılacaksa, bir dayatma haline gelmiş olan "Din kültürü ve ahlâk öğretimi ilk ve ortaöğretim kurumlarında okutulan zorunlu dersler arasında yer alır." ifadesi kaldırılmalı, din dersleri zorunlu olmaktan çıkarılmalıdır.

41. maddede yer alan "Her çocuk, korunma ve bakımdan yararlanma, yüksek yararına açıkça aykırı olmadıkça, ana ve babasıyla kişisel ve doğrudan ilişki kurma ve sürdürme hakkına sahiptir." ve "Devlet, her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alır." fıkralarının gereği yapılarak bununla uyumlu olarak, çocuk yaşta evlendirmeleri engelleyecek düzenlemeler yapılmalıdır.

Tarikat ve cemaatlerin ördüğü karanlığı destekleyen, bu unsurların yurttaşların yaşamlarına doğrudan müdahalesine dönüşen her türlü düzenleme engellenmeli, tarikat ve cemaatler kapatılmalıdır.

Devlet organları ile idare makamlarının yurttaşlar nezdindeki tarafsızlığını ortadan kaldıran uygulamalar iptal edilmelidir.

Laiklik ilkesini zedeleyecek her türlü girişim derhal reddedilmelidir. Seçim ve oy kaygılarıyla, Anayasa değişikliğine onay vermek ülkemizin uçuruma sürüklenmesine ortak olmak demektir.

AKP'nin bugüne kadar yaptığı Anayasa değişikliklerine genel olarak bakıldığında çok vahim bir tablo ortaya çıkmaktadır. Yasama, yürütme ve yargı başta olmak üzere bütün kurumların bu değişikliklerle tasfiye edildiği, tüm sistemin tek bir kişinin eline terk edildiği, TBMM'nin yetkilerinin kaldırıldığı, Cumhurbaşkanı'na kararname çıkarmak başta olmak üzere olağanüstü hal ilan etmeye kadar çok geniş yetkilerin verildiği, Cumhurbaşkanı'nın kişisel suçları nedeniyle yargılanmadığı, tek adam rejiminin kurulduğu ortadadır.

Bu rejim, devletin bütün kurumlarını tasfiye ederken, yasaları ve Anayasa'yı da hiçe sayarak işlemektedir. Bu rejimin kadınlar için sonuçlarının ve AKP'nin özgürlüklerden ne anladığının en basit örneği bir yandan İstanbul Sözleşmesi'nden Türkiye'nin imzasının bir gece kararnamesi ile çekilmesi, diğer yandan Anayasal koruma altında olan ve 30 Kasım 1925 tarihinde kabul edilip 13 Aralık 1925 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren "Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması"na dair, 677 sayılı yasanın ayaklar altına alınmasıdır. Böylece, tarikat ve cemaatlerin eğitim, sağlık, yargı, bürokrasi ve siyasette faaliyetlerinin önü açılmakta, toplumsal yaşamın düzenlenmesinde güçleri arttırılmaktadır.

Tekrar vurguluyoruz: AKP'nin son Anayasa teklifi de Cumhuriyet'in tüm kurum, değer ve ilkeleriyle yok edilmesi demektir. Verilen her taviz Cumhuriyet'in kazanımlarının birer birer yitirilmesidir ve buradan geri dönüş sanıldığı kadar kolay değildir.

Bu nedenle AKP'nin MHP ve BBP'nin desteğini alarak gündeme getirdiği Anayasa değişiklik teklifini amaçsız fakatsız reddediyoruz.

Bütün kadınları eşitlik, özgürlük ve laiklik mücadelesine güç vermeye çağırıyoruz.

Pusula:

Düzen Siyasetinde Anayasa Gündemi

Bu haftaki Pusulamızı kamuoyunda altılı masa olarak bilinen ve başını CHP'nin çektiği muhalefetin yayınladığı anayasa teklifine ayırdık. Otoriter yönetim anlayışına karşı "hürriyetleri" savunduğunu iddia eden metni masaya yatırdık. Bir kez daha demokrasi kılıfı altında gündeme getirilen teklifin hak ve özgürlükler kapsamında temel nirengi noktalarını es geçtiğini görüyoruz. Laiklik, işçi hakları, halkın devlet yönetimine katılımı gibi temel noktalara değinmeyen muhalefet metni aynı zamanda anayasanın dini referansla örülmesi siyasetine çanak tutan bir yan da taşıyor. Daha doğrusu, AKP tarafından gündeme getirilen türbanı anayasal güvenceye alma girişimine altılı masadan destek geldiği biliniyor. Bir yandan yeni bir teklif muhalefet tarafından hazırlanıyor diğer taraftan AKP'nin anayasa değişikliğine evet diyen bir karşılıklı benzeşme halini görüyoruz. İlk yazımız EVRİM ŞENÖZ tarafından kaleme alınan "ALTILI MASANIN ANAYASASINDA İŞÇİNİN, EMEKÇİNİN ADI YOK" başlıklı yazı. İkinci yazımız ise "ALTILI MASANIN ANAYASA TEKLİFİNDE LAİKLİK YOKI" başlığını ve SELİN AKSOY imzasını taşıyor. Parlamenter sistem güzelleme yapılan günümüzde parlamenter demokrasinin, demokrasinin en üst noktası olup olmadığını tartışıyor ve Lenin'in görüşlerini hatırlatarak düzen siyasetinin sınırlarına işaret ediyoruz. Yazımız BERKAY ÇELEN imzasını taşıyor: "HALKIN DEVLET YÖNETİMİNE KATILIMI ÜZERİNE". Ve son yazımız AKP'nin seçimlerde koz olarak kullanmak istediği anayasa teklifi üzerine. "AKP'NİN ANAYASA TEKLİFİ VE YENİDEN TÜRBAN SİYASETİ" başlıklı yazımız SEMA AYDIN tarafından kaleme alındı. İyi okumalar.

AKP'nin Anayasa Teklifi ve Yeniden Türban Siyaseti

| SEMA AYDIN

AKP'nin iktidarda olduğu son yirmi yıllık ülkemiz tarihine rejim tartışmaları damgasını vurdu. Rejim tartışmalarının farklı boyutları var. Ancak toplumsal ve siyasal alanda verilen kavganın somutlandığı yer toplumsal sözleşmedir. Bu açıdan Anayasa'nın yeni rejime uyarlanması veya tersinden yeni rejimin Anayasada tescillenmesi önemli dönemeçler olarak tarihe geçti.

Her Anayasa tartışması AKP tarafından özgürlükler bağlamında gündeme getirildi. 2007 yılında Cumhurbaşkanı'nın halk oylamasıyla seçilmesi yönünde yapılan değişiklik başkanlık adı altında tek adam rejiminin ilk adımı oldu. 2010 yılında askeri vesayet ve darbelerle hesaplaşma hatta sendikal hakların genişletilmesi gibi emekçi sınıfların gözünü boyayacak maddelerle süslendi. Bu sayede yetmez ama evet diyen liberallerin militanlığına sahne olan bir referandum çalışması yapıldı. Ama asıl amaç dönemin iktidar ortağı Fetullah Gülen'in sözlerinde saklıydı. Ne diyordu Gülen, mezar-dakileri bile kaldırıp oy kullandırın. Referandum açık ki bütün o toz bulutunun içerisinde yargı-

nın AKP ve o dönem iktidar ortağı olan Gülen Cemaatinin tahakkümüne girmesini sağladı, amaç hasıl oldu. Genişletilen sendikal haklar ise grev yasakları ile taçlandırıldı.

2017'de yapılan Anayasa değişikliği ve referandumu bütün yetkilerin Cumhurbaşkanıya devredildiği, yasama organı olan TBMM'nin işlevsizleştirildiği yeni Anayasa ile sonuçlandı. Kanun hükmünde kararnameler dayanan bir istibdat rejimi kuruldu. AKP'nin Anayasa değişiklikleri bunlarla sınırlı değil. Ara dönemlerde onlarca maddede değişiklik yapıldığını hatırlatıp geçelim.

AKP-MHP ittifakının gündeminde yeniden Anayasa var. Bugüne kadar yapılan düzenlemeler yetmemiş olacak ki Anayasanın değiştirilmesi teklif dahi edilemez olan laiklik ilkesinin aynı metin içerisinde ihlali tartışılıyor. Ve konu yeniden türban.

Siyasal İslam'ın Türkiye serüveninin şifresi haline gelen türban ve türban mağduriyeti yeniden devreye sokularak kurulan istibdat rejiminin Anayasa metninde tescillenmesi hedefleniyor.

Elbette bu çıkışın başka siyasi hesapların da ürünü olduğunu görmek için âlim olmak gerekmiyor.

AKP yaklaşan seçimleri de düşünmekte. 2023 yılında yapılacak olan seçimlere yaklaşırken, ekonomik kriz ve enflasyon karşısında söyleyecek sözü kalmayan AKP-MHP bloku ideolojik kodlarına sarılmaktadır. Sadece ekonomik kriz değil, yarattıkları baskı ve şiddet ikliminin karşısında oluşan tepki, dış siyasette emperyalizmin hızının gerisinde kalınan ve her gün yeni bir manevra ile açığı kapatmaya çalışan tutarsız görüntü, azalan toplumsal destek ve bunun seçim sonuçlarına yansımaya olasılığı AKP'nin uykularını kaçırmış görünüyor. Bütün bu tablonun içerisinde en bildikleri, en aşına oldukları aracı devreye sokmaya hazırlanıyorlar. Hesap bellidir; türban değişiklik önerisini referanduma götürmek, referandum ve seçimleri aynı tarihte yaparak siyasi rant sağlamak. Bu hesaplar tutar mı bilinmez. Ancak köprünün altından çok sular aktığını söylemek gerekir.

Bütün bu siyasi hesaplar bir yana gelin önerilen Anayasa değişikliğine biraz daha yakından

bakalım. Bilindiği üzere Anayasada türban düzenlemesi daha önce 2008 yılında da AKP tarafından gündeme getirilmiş, değişiklik teklifi TBMM’de o dönem AKP’nin yeter sayısıyla kabul edilmiş ancak Anayasa Mahkemesi tarafından reddedilmişti. Şimdi yargıda kurulan tahkimata güvenen AKP’nin aşması gereken tek engel TBMM’de gerekli çoğunluğu sağlamak. AKP, MHP ve BBP’nin oyları ile meclis başkanlığına sunulan metin Anayasa’nın 24. ve 41. Maddelerinde değişiklik öngörüyor.

Buna göre Anayasanın 24. Maddesine; “Temel hak ve hürriyetlerin kullanılması ile kamu veya özel kesim tarafından sunulan hizmetlerden yararlanması hiçbir kadının başının örtülü veya açık olması şartına bağlanamaz”

“Hiçbir kadın dini inancı sebebiyle başını örtmesi ve tercih ettiği kıyafetinden dolayı eğitim öğretim, çalışma, seçme, seçilme, siyasi faaliyette bulunma, kamu hizmetlerine girme ile hak ve hürriyetleri kullanmaktan veya kamu veya özel kesim tarafından sunulan mal ve hizmetlerden yararlanmaktan hiçbir surette yoksun bırakılamaz, suçlanamaz ve herhangi bir ayrımcılığa tabii tutulamaz.” şeklinde ek yapılması önerilmektedir.

Değişiklik teklifinde açıkça görüldüğü üzere dinsel referanslarla, hatta dinin bir yorumuna göre bir örtünme şekli tanımlanarak, diğer bütün hak ve özgürlüklerin üzerinde bir mutlaklıkla teminat altına alınıyor. Öte yandan Anayasa metinleri soyut metinlerdir. Anayasa metnine somut olarak kılık kıyafet tanımı koymak Anayasa yazım yöntemine de aykırıdır.

AKP grup başkanvekili Özlem Zengin’in ‘mağduriyetleri’ sıraladıktan sonra bütün kadınların haklarını korumak için bu teklifi yaptıklarını söylemesi yine AKP’nin bilindik hamasetinden başka bir şey değildir. Anayasa’da ideolojik bir tercih olarak dini kıyafetlerin tanımlı hale getirilmesi ve ‘hiçbir surette sınırlandırılmayacağı’ hükmü konması iktidar nezdinde makbul kadın imajı yaratılarak, bunun dışında kalan bütün kadınların ise bu yönde baskı altına alınmasının ifadesidir. Bu açıdan düzenleme bütün kadınlar için ciddiyetle ele alınması gereken tehlikeli yaklaşımlar barındırmaktadır.

Böylesi bir düzenlemenin Anayasa’da yer alması, hizmeti veren ve kamu hizmetlerinden yararlanan bütün kadınların türbanlı olup olmama durumuna göre ayrıcalıklı kılınması ya da kimi yaptırımlarla karşı karşıya bırakılmasının önünü açmaktadır.

Laikliğin yok sayıldığı bu madde Taliban özentisi tarikat ve cemaatlerin kadınlara yönelik tasarrufları ile bütünlüklü düşünölmek durumundadır. Bugün ciddiyetle üzerinde durulması gereken tarikat ve cemaat örgütlenmeleri, paralel bir şer-i hukuk tesis etmektedir ve burada kadınları nelerin beklediğini görmek için Afganistan’a, İran’a, Suudi Arabistan’a ya da AKP’nin feyz aldığı Mısır’daki geçmiş dönem İhvanı yönetime ve diğer muadillerine bakmak yeterli.

AKP yeniden kadınların özgürlüğü ve türban mağduriyeti hamaseti ile gerici politikalarına zemin bulmaya çalışıyor. 2008 yılından farklı olarak ise bugün düzen partilerinin tamamı AKP’nin dinsel referanslarla dizayn ettiği yeni rejimin aktörleri olduklarını ve bu siyaset düzleminde daha iyi oyuncu olduklarını ispatlama yarışına girmiş durumda. Başta CHP olmak üzere, MHP uzantısı İyi Parti ve AKP’nin muadili diğer ortaklarda aynı siyaset düzleminde.

CHP ‘başörtüsü mağduriyetini’ kökten çözmeye iddiasıyla TBMM’ye sunduğu yasa teklifi ile bu süreci açmış oldu.

CHP’nin yasa teklifi; Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile üst kuruluşlarına bağlı olarak bir mesleği icra eden kadınlar, yürüttükleri mesleğin icrası kapsamında giyilmesi gerekli cübbe, önlük, üniforma vb. dışında kıyafet giymek ya da giymemek gibi temel hak ve özgürlükleri ihlal edecek biçimde herhangi bir zorlamaya tabii tutulamaz.

Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.’

Şeklinde üç maddeden oluşuyordu.

Bugün ülkemizde kadınların yaşam hakkı gasp

edilirken, şiddetin önü alınamadığı gibi İstanbul Sözleşmesi’nden çıkılması ve yargı kararları ile şiddet faileri cezasız bırakılırken, milyonlarca emekçi kadın güvencesizliğe mahkum edilirken, cinsiyet ayrımcılığı gerici politikalarla had safhaya varmışken, tarikat ve cemaat ege-menliği kurulmuşken ve buralarda kadınların bırakın herhangi bir tercihte bulunmasını, cariye olarak alınıp satılmaları gündem haline getirilirken cumhuriyetin kurucu partisi olmakla övünen CHP’nin aklına türban açılımının gelmesi manidardır. CHP özetle kurulan yeni rejimden nemalanan sermaye sınıfına aynı yolun yolcusu olduğunun mesajını vermektedir. Altılı masanın hazırladığı Anayasa taşıdığı da yeterince aynı yönü işaret ediyor.

Altılı Masanın diğer ortaklarından Ahmet Davutoğlu’nun açıklamaları ise Erdoğan’ı aratır cinsten. Davutoğlu AKP’nin Anayasa teklifine dair alınacak aksi bir tutumu, el yükselterek, Allah’ın emrine karşı gelmek olarak nitelendirdi.

AKP’nin Anayasa teklifinde önerdiği bir diğer değişiklik Anayasa’nın 41. Maddesinin Evlilik birliği, ancak kadın ile erkeğin evlenmesiyle kurulabilir ve” şeklinde değiştirilmesidir. Böylece aile tanımı farklı cinsel yönelimlere sahip yurttaşlara yönelik ayrımcılığın Anayasa’da yer alması doğrultusunda bir düzenleme önerilmektedir. Bu açıkça Anayasanın eşitlik ilkesine aykırıdır. Öte yandan herhangi bir sayı ifade edilmeksizin yapılacak böyle bir düzenlemenin çok eşlilik şeklinde de yorumlanabileceği ve Medeni Kanun’un diğer maddelerinin de tartışmaya açılmasını beraberinde getirecektir.

Bugün gelinen noktada iktidarı ve muhalefeti ile bütün düzen aktörleri laikliğin tabutuna son çivinin çakılması konusunda hemfikir görünüyor. Ayrıştıkları tek nokta bu düzenlemenin siyasi rant olarak geri dönüşü ve seçim hesaplarına nasıl yansıtacağıdır.

Oysa bugün kadınlar çok daha gerçek ve yakıcı sorunlarla karşı karşıyadır. Laikliğin ilgası anlamına gelen yeni Anayasa teklifi kadınların yaşamlarının karartılmasının bir başka adımı olacaktır. Kadınlar eşitliği, özgürlüğü ve bunların temeli olan laikliği ayaklar altına alan bu düzenlemeleri yırtıp atmalıdır.

Altılı Masanın Anayasasında İşçinin, Emekçinin Adı Yok

| EVRİM ŞENÖZ

2022 yılının Şubat ayından bu yana çeşitli aralıklarla bir araya gelen altılı masa, geçtiğimiz Kasım ayında "Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem Anayasa Değişikliği Önerisi" başlığı ile bir metin yayımladı.

"Toplumsal sözleşme taslağı" olarak ifade edilen 151 sayfalık bu metinde ise, esas olarak devlet yapılanmasına-sisteme ilişkin hükümlere odaklanıldığı görülmekte olup, sosyal ve ekonomik haklara ilişkin değişiklik önerileri incelendiğinde, emekçilerin, işçilerin bu toplumsal sözleşmenin neresinde olduğu merak konusu.

Çalışma Hakkına İlişkin Şekli Değişiklik Önerisi

Taslak metinde çalışma hakkına ilişkin yalnızca bir kelime değişikliği önerilmiştir. Madde 49'da yer alan "Çalışma Hakkı ve Ödevi" başlığının "Çalışma Hakkı ve Hürriyeti" olarak değiştirilmesi önerilmiştir. Bu değişiklin gerekçesi ise şu şekilde:

"Üçüncü bölümün başlığında yer alan "ödev" kelimesi çıkarılmış; bunun yerine başlığa "hürriyetler" kelimesi eklenmiştir. Bu değişiklik ile, otoriter anayasacılık anlayışı terk edilmiş; hürriyetçi anayasacılık anlayışının hâkim kılınması sağlanmıştır."

Benzer şekilde Anayasanın m.65 hükmünde devletin iktisadi ve sosyal ödevlerini mali kaynakların yeterliliğine bağlayan düzenlemede "ödev" yerine "görev" kelimesinin getirilmesiyle yetinilmiştir.

Yukarıdaki açıklamadan da anlaşılacağı üzere, altılı masanın sosyal haklara ilişkin önerileri "otoriter" anayasacılıktan uzaklaşma gerekçesine dayanan şekli değişikliklerdir. Oysa devletin yurttaşlarının çalışabilmesi için mali kaynaklarının yeterliliğine dayanmadan birinci derece sorumluluk üstlenmesi gerekir; en temel görevinin insani çalışma koşullarının sağlandığı çalışma yaşamını yaratmak ve işsizliği ortadan kaldırmak olmalıdır. Buna ilişkin ise altılı masanın Anayasa taslak metninde hiçbir düzenleme bulunmamaktadır.

"Ödev" kelimesinin yerine "hürriyet" veya "görev" kelimesinin getirilmesinin işçi sınıfının kötü çalışma koşullarına, güvencesizliğine, vahşice sömürülmesine yönelik ne gibi bir iyileşme sağlayacağı sorusu ortada durmaktadır.

Öneri Taslağında Olmayan Haklara İlişkin Örnek: Grev Hakkı

Yine örneğin Grev hakkı 1961 Anayasası'ndan bu yana Türkiye işçi sınıfının en önemli kazanımlarından biri olarak Anayasa'daki yerini korumaktadır. Ancak 15 Temmuz 2016'daki darbe girişimi sonrasında başlayan OHAL ile birlikte Erdoğan'ın kararnamele ile yönetilen ülkemizde, grev hakkı -deyim yerindeyse- yasaklanmıştır.

20 yıllık AKP iktidarı boyunca toplam 19 grev, 6356 sayılı Kanun'daki grev ertelemesi maddesi uyarınca kamu sağlığı, kamu güvenliği vb. genel gerekçelerle yasaklanmıştır. DİSK'e göre yasaklanan grevlerden etkilenen işçi sayısı yaklaşık 195 bin. AKP'nin özellikle 15 Temmuz 2016 sonrası grevlere yaklaşımını Erdoğan pek çok kez benzer biçimlerde dile getirmişti. 12 Temmuz 2017'de, yabancı yatırımcılarla yapılan bir toplantıda Erdoğan şöyle konuşmuştu:

"Şu anda OHAL ile uğraşıp duruyorlar. OHAL olmamış olsaydı bu kadar rahat, bu kadar huzurlu olarak bu adımlar atılamazdı. Ve OHAL'in sınırlarını da biz belirleriz. Olağanüstü hali biz iş dünyamız daha iyi çalışsın diye yapıyoruz. Soruyorum, iş dünyanızda herhangi bir sıkıntınız, aksamanız var mı? Biz göreve geldiğimizde OHAL vardı. Ama bütün fabrikalar grev tehdidi altındaydı. Hatırlayın o günleri. Şimdi böyle bir şey var mı? Tam aksine. Şimdi grev tehdidi olan yere biz OHAL'den istifadeyle anında müdahale ediyoruz. Diyoruz ki hayır, burada greve müsaade etmiyoruz, çünkü iş dünyamızı sarsamazsınız."

Ekleyelim ki memurların 1982 Anayasasında ve kanunlarda grev hakkı bulunmamakta olup, bu hak sadece işçiler için anayasal düzeyde korunmaktadır.

AKP'nin yarattığı yıkıma dur diyeceği ve de-

mokrasinin yeniden inşasına soyunacağı iddiasında olan altılı masanın anayasa değişikliği önerisinde ise, grev hakkının uğradığı tahribatı işçiler düzeyinde anayasal düzeyde bertaraf edilmesine veya memurların grev hakkının anayasal düzeyde tanınmasına yönelik herhangi bir güvenceye rastlayabilmemiz mümkün değil. "Hürriyetçi" bir anayasa yapılmak isteniyorsa, esas olarak kelime değişikliklerine değil bu hakların gelişimine odaklanılması gerekmektedir.

Erdoğan ve AKP'nin hangi tarafta olduğunu gösteren ve açıkça emekçileri değil, sermayenin yanında tutum aldığını gösteren yukarıdaki sözler yanında, altılı masanın Taslak metnindeki bu sessizliği neye işaret etmektedir?

İşçiler, Emekçiler Altılı Masadan Ne Beklemeli?

Altılı masanın anayasa metninde işçilerle ilgili hiçbir madde veya öneri bulunmamaktadır. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi gibi ucube bir sistemin işçi sınıfının başına ördüğü çorap altılı masa tarafından biçimsel olarak bile değiştirilmemektedir. Yönetme yetkisinin tek adamtan meclise devredilmesi gibi olumlu bir gelişme, altılı masa tarafından heba edilmektedir. Altılı masanın yapmak istediği değişiklikler ile olabilecek tek şey işçilere ve emekçilere yönelik saldırıların ve hak ihlallerinin tek adamın elinden alıp meclise devretmektir. Öz değil, yalnızca biçim değiştirilmek istenmektedir.

Bu nedenle Türkiye'nin emekçileri bir yandan AKP eliyle oluşturulan cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin karşısında yer alırken, diğer yandan kendi haklarını güvence altına alabilmenin mücadelesini vakit kaybetmeden örgütlemelidir.

Altılı masanın genel politikası gereği, işçi sınıfına ve emekçilere yönelik pek fazla söz söylemeleri beklenmemelidir. Türkiye'yi AKP karanlığından kurtarma iddiası taşıyan bir ittifakın, konu işçilere ve emekçilere gelince benzer bir bakış açısına sahip olması ise üstüne basa basa vurgulanması gereken bir konudur.

Altılı Masanın Anayasa Teklifinde Laiklik Yok!

| SELİN AKSOY

CHP, İYİ Parti, DEVA Partisi, Gelecek Partisi, Saadet Partisi ve Demokrat Parti'nin bir araya geldiği altılı masanın "Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem" kapsamında hazırladığı anayasa değişikliği önerisi, pek çok sorun barındırmakta olup, bu husus çok da şaşırtıcı değildir. Zira altılı masanın kendisi zaten bir araya geliş amaçları ve yapısı ile Türkiye'deki muhalefeti tahkim eden ve salt AKP iktidarına karşıtlık üzerinden beslenen bir birlikteliktir.

Değişikliğin amacı, "Türkiye'de yönetimde keyfiliğe yol açan, anayasal hak ve hürriyetleri güvencesiz bırakan, hukuk devleti mekanizmalarının tamamını aşındıran Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemini yürürlükten kaldırmak ve Güçlendirilmiş Parlamenter Sisteme geçişi sağlamak" olarak açıklanması ise de değişikliğin önerisi, ana argümanı ile çelişmektedir. Zira Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesi, açıkça Cumhurbaşkanına büyük bir meşruluk kazandırmakta olup, yetkisiz veya sembolik olacağı iddiası siyaseten pek mümkün görünmemekte olup, bu halde de güçlendirilmiş bir parlamentodan söz edilemeyecektir.

Öte yandan anayasa değişikliğinde bir kez bile laiklik vurgusunun yapılmamış olması da oldukça dikkat çekicidir. Teklifin giriş kısmında, bu teklifin yürürlüğe girmesi halinde Anayasa'nın 2. Maddesinde belirtilen insan haklarına saygılı, demokratik, lâik, sosyal bir hukuk devletinin sağlanabileceği belirtilmekte ise de, 84 maddede ve 9 bölüm başlığı, alt başlık ve madde başlığında getirilen değişiklik önerilerinde laik bir hukuk devletinin nasıl sağlanacağına, Türkiye'nin temel sorunlarından biri dinci gericiyle karşı laiklik ilkesinin nasıl güçlendirileceğine dair tek bir ibare bulunmamaktadır.

Cumhuriyetin kuruluş sürecinde, 1922'de saltanatın kaldırılması ve 1924 Anayasasının 2. Maddesinde "Türkiye Cumhuriyeti Cumhuriyetçi, Halkçı, Devletçi, Laik ve İnkılapçısıdır" düzenlemesine yer verilmesinin yanında, Tekke ve Zaviyelerle Türbelerin Seddine Ve Türbedarlıklar ile Bir Takım Unvanların Men ve İlgasına

Dair Kanun (1925) ve Medeni Kanun (1926)'un kabulü, 1934'de Anayasa ile kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanınması gibi düzenlemeler ile laikliğe salt anayasada değil diğer kanunlarda da yer verilmesi ile laikliğin toplumun ana unsuru olması amaçlanmıştır. Bunun ardılı olan 1961 ve 1982 Anayasalarında da 2. Maddede yine laiklik, cumhuriyetin temel bir niteliği olarak ele alınmış ve dördüncü maddede de laiklik ilkesinin değiştirilemeyeceği güvence altına alınmıştır.

İstanbul Sözleşmesi'nden bir gecede çıkıldığı, 6 yaşındaki çocukların tarikat liderlerince evlendirildiği, dinci gerici kadınlara yaşama hakkını elinden aldığı bir dönemde, siyasi iktidarın ana hedefinin laikliğin tasfiyesi olduğu apaçıkken, "etkin ve katılımcı bir yasama; istikrarlı, şeffaf ve hesap verebilir bir yürütme; bağımsız ve tarafsız bir yargı; kurumsal kültürün hâkim olduğu bir kamu yönetimi ile kuvvetler ayrılığının tesis edildiği güçlü, özgürlükçü, demokratik, adil bir sistem inşa etme kararlılığı" içinde olduğunu iddia edilen altılı masanın, laiklik konusunda hiçbir kararlılık göstermemesi; emekçi kitlelerin dinci gerici değerlerle kuşatılarak sermayenin çıkarlarına ikna edilmesi ile ilgili herhangi bir kaygılarının olmadığını ortaya koymaktadır. Zira biliyoruz ki, altılı masa işçi sendikaları, işçi örgütleri veya emekçilerle değil, işveren sendikaları ve birlikleri ile görüşerek bu anayasa değişikliğini masa başında hazırlamıştır. Altılı masa, anayasa sorunu rejim sorunu olarak değerlendirmemekte, seçimler için malzeme olarak kullanılmaktadır. Hal böyle olunca da patlayacak bomba olan laiklik sorunu örtbas edilmiştir.

Değişiklik önerisinde Anayasa'nın "Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması" başlıklı mevcut 13. Maddesinin başlığı "Temel hak ve hürriyetlerin üstünlüğü" olarak değiştirilerek maddeye "Hürriyet esas, sınırlama istisnadır. Tereddüt halinde yorum hürriyet lehine yapılır." Cümlesi eklenmiş ve gerekçesinin de Anayasa düzenine hürriyetçi bir felsefenin hâkim olduğunun gösterilmesi olduğu belirtilmiştir. Yine 15. Maddede de "Temel hak ve hürriyetlerin kullanılması-durdurulması" başlığı teklifte "Temel hak

ve hürriyetlerin kullanılmasının geçici olarak durdurulması" olarak önerilmiştir. Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması konusunda önemli değişiklik önerileri sunulmuş olmasına rağmen, temel ve hak ve hürriyetlerin kullanılabilmesinin ana koşulu olan laiklik ilkesinin sağlanmasına yönelik herhangi bir değişiklik önerisi getirilmemiştir. Örneğin "Din ve Vicdan Hürriyeti"nin düzenlendiği ve ancak "Din ve ahlak eğitim ve öğretimi Devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Din kültürü ve ahlak öğretimi ilk ve ortaöğretim kurumlarında okutulan zorunlu dersler arasında yer alır." Hükmünün yer aldığı maddedeki zorunlu din eğitiminin kaldırılmasına yönelik hiçbir öneri sunulmamıştır.

Oysa bilindiği üzere Altılı masanın bu Anayasa değişikliğinden önce AKP tarafından Anayasa'nın zaten "Din ve Vicdan Hürriyeti"nden ziyade buna ilişkin topluma müeyyide getiren 24. maddesine başörtüsünü güvence altına almak amacıyla değişiklik önerisi sunmuştur.

Dolayısıyla altılı masa tarafından siyasal yaşam ve devlet işlerinin, tümüyle ya da bir bölümüyle, dine ve din kurallarına dayandırılmayacağı veya dini inançların bireysel bir tercih olarak ifade edildiği veya tarikatların önüne geçilmesini sağlayacak pekiştirici hükümler konulması yerine teklifte yok sayılması, altılı masanın her fırsatta laiklikten kaçma eğilimini bir kez daha ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak, altılı masa Türkiye'de emekçilerin, kadınların ve çocukların bugün içinde bulunduğu yoksulluk, sefalet ve eziyet koşullarının temel nedenlerinden biri olan dinci gericiyle karşı en büyük güvence olan laikliği görmezden gelerek, sadece seçim propagandası amacıyla bir anayasa metni hazırlamış olup, emekçilerin, kadınların ve çocukların içinde bulunduğu bu düzeni değiştirmekten ne kadar uzak olduğunu göstermiştir.

Halkın Devlet Yönetimine Katılımı Üzerine

| BERKAY ÇELEN

Geçtiğimiz haftalarda Millet İttifakı tarafından oluşturulan anayasa taslağı kamuoyu ile paylaşıldı. Taslak, birçok yönüyle değerlendirme ihtiyacı taşıyor. Özetlemek gerekirse; seçim barajının %3'e düşeceğini, hazineden yardım almak için ise %1'lik bir oy oranının yeterli olacağını söylüyor Altılı Masa.

Anayasa taslağını biraz detaylı incelediğimizde ise, önerilen modelin yarı başkanlık sistemine karşılık geldiğini, en büyük vaadi "Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem" olan Millet İttifakı'nın bu vaadini tam olarak yerine getirmediğini görüyoruz.

Peki, sosyalistler bu tartışmanın neresinde? Hangi yönetim sistemi ülkede devrimci dinamikleri güçlendirebilir? Ya da halk nasıl bir iktidarda kendini devletin bir parçası olarak görür? Sorulması gereken temel sorular bunlardır. Bu konuda, sözü Lenin'e bırakmak, tarihten gereken dersleri çıkarmak gerekir:

"Ülkemizde, bugünkü koşullarda halihazırda gerçekleşen olgu, işçi, asker, köylü vekilleri ile diğer vekiller Sovyetlerinin Tüm-Rusya Kurucu Meclisi'ndeki halk temsilcileri ya da Sovyetler Konseyi biçiminde birleşmesi ve bir cumhuriyet oluşturmasıdır. Bu olgu, ülkedeki milyonların girişimi sonucunda, kendileri için ve kendi yollarından demokrasiyi yaratmalarıyla gerçekleşiyor. Milyonlarca emekçi, Kadet profesörlerinin parlamenter burjuva cumhuriyetine yönelik yasa tasarılarını beklemeden; bilgiçlik tasarımlarının ve Bay Plehanov ya da Kautsky gibi küçük burjuva "sosyal demokrasi"sinin sıradan kölelerinin Marksist devlet öğretisini çarpıtmaktan vazgeçmelerini beklemeden, bu işi gerçekleştiriyor." (1)

Hali hazırda ülkemiz seçim sath-ı mailine girmiş olup yapılan büyük propagandaya göre ülkemiz artık ikiye bölünmüş durumdadır: Erdoğan ve karşıtları. İlkeler bir kenara bırakılmış, Cumhuriyet ve devrimler unutulmuş durumdadır. NATO'culukla AB'ciliğin, sağcılıkla daha az sağcılığın yarıştığı, AKP'nin alterna-

tifinin AKP'nin eski başbakan ve bakanlarının, MHP'nin alternatifinin MHP'nin eski yöneticilerinin olduğu bir düzlemde emekçi halkımız unutulmuş durumdadır. Halkın büyük umut beslediği muhalefet ise iktidarı türban üzerinden sıkıştırmaya çalışmaktadır!

Ne yazık ki, sosyalistler de bu tiyatronun içine çekilmeye çalışılmakta ve bu girişim bazı özneler açısından da başarıya ulaşmış durumdadır. Oysaki, halkın olmadığı bu senaryoda tek yapılan, yukarıda Lenin'in söylediği gibi, beklemekten ibaret kalmaktadır.

"Parlamenter burjuva cumhuriyet, kitlelerin bağımsız politik yaşamını, kitlelerin devletin demokratik işleyişinin aşağıdan yukarıya örgütlenmesine katılımını engelleyip boğuntuya getirir. Sovyetler için ise, bunun tersi geçerlidir." (2)

Bugün de durum tam olarak budur. Halk bir bütün olarak unutulmuş, en doğal ve yaşamsal talepler dahi seçim sonrasına havale edilmiştir. Halk, geleceğine dair söz sahibi olamamaktadır ve sahte umutların peşine sürüklenmektedir.

"Evet, toparlarsak, kapitalist toplumda güdükleştirilmiş, çarpıtılmış ve yalnızca zenginler, yalnızca bir azınlık için geçerli olan sahte bir demokrasinin bulunduğunu söyledik. Proletarya diktatörlüğü, kapitalizmden komünizme geçiş dönemi ise, azınlığın, yani sömürenlerin zorunlu olarak baskı altına alınmasının yanında, ilk kez halk için, azınlık değil çoğunluk için bir demokrasi yaratacaktır. Gerçekten eksiksiz bir demokrasi ne ölçüde eksiksiz olursa, o ölçüde gereksizleşecek ve kendi başına ortadan çekilip gidecektir." (3)

Birbirinden farklı zamanlarda yazılmış olan bu notları bir bütün halinde okumak mümkün. Lenin'in yukarıda belirtilen sözlerini bu şekilde değerlendirmeli ve günümüzdeki anayasa ve rejim tartışmalarını bu şekilde yorumlamak gerekmektedir.

20 yıllık AKP iktidarının yaratmış olduğu tah-

ribattan kurtulmak kuşkusuz ki önemlidir ve sosyalistler bu değişime engel olmayacaklardır. Ancak, giden kadar gelenin de kim olduğu sorusunu sormak gerekmektedir. Laiklikten, anti-emperyalizmden, ülkedeki kapitalist düzenden, patronlardan, tarikat ve cemaatlerden ve hatta rejimden yana aralarında bir fark olmayan iki adet ittifak arasında sosyalistler seçim yapmak zorunda değildir. Aksi takdirde en devrimci söylemlerle başlayan yolculuk, Sarıcahan'de bir otobüsün üzerinde sonlanabilir! Sözü, yine Lenin'e bırakmak gerekirse:

"Her şeye karar verecek olan, iktidarı hangi sınıfın elinde tuttuğudur." (4)

Yapılması gereken, burjuva rejiminin nasıl bir restorasyon geçireceğini değil emekçilerin iktidarının nasıl kurulacağını tartışmak olacaktır. Çünkü bugün emekçi halkın talepleri ile sosyalistlerin söylemleri birbiri ile örtüşmektedir. O nedenle, çocuklarımızın tarikat ve cemaat yurtlarında istismara maruz kalmaması için, emekçilerin gerçekten insanca bir yaşama kavuşabilmesi için yapılması gereken mücadeleyi yükseltmektir. Son sözü bir kez daha Lenin'e bırakmak gerekirse;

"Halkın çoğunluğu bizim yanımızdadır. Tüm dünyadaki çalışanlar ve ezilenlerin çoğunluğu da bizim yanımızdadır. Davamız, adalet davasıdır. Zaferimiz güvence altındadır." (5)

Alıntılar,

Lenin'in Halkın Devlet Yönetimine Katılımı Üzerine kitabından alınmıştır. NK Yayınları tarafından basılan kitap Metin Çulhaoğlu tarafından Türkçeye çevrilmiştir.

1. Devrimimizden Yeni Tip Bir Devlet Doğuyor bölümü, sf.14
2. a.g.e, sf.15
3. a.g.e, Marksist Devlet Teorisi ve Proletaryanın Devrimdeki Görevleri bölümü, sf.22
4. a.g.e, Devrimin Temel Sorunlardan Biri bölümü, sf.35
5. a.g.e, Yurttaşlarımıza başlıklı bölüm, sf.55

TKH Genel Başkanı Aysel Tekerek: 2023 Seçimlerinde Yüzünüzü Orak-Çekiç'e Dönün

"2023 yılı eşitsizlikleri, sömürüyü, gericiği ve baskı rejimini yeneceğimiz bir dönemin başlangıcı olsun. 2023'te aklımız, emeğimiz, vicdanımız, insanlığımız ve yeni bir Cumhuriyet mücadelesi kazanacaktır!"

Türkiye Komünist Hareketi'nin (TKH) haftalık basın toplantısı TKH Genel Başkanı Aysel Tekerek'in katılımıyla gerçekleşti. Tekerek, 2023'te mücadeleyi yükseltme çağrısında bulunarak "Halkımız bu iktidardan fazlasıyla çekmiştir. 2023 yılı bu anlamıyla istibdat rejiminin son bulunduğu ve emeğin, laikliğin ve bağımsızlığın kazandığı bir yıl olarak tarihe geçmelidir." dedi.

Tekerek basın toplantısında şunları kaydetti:

"EYT Hakkında Sarf Edilen Sözleri Unutmadık"

Açıklanan karar ile uzun yıllardan beri mücadele veren emeklilikte yaşa takılan yurttaşlarımızın mücadeleleri sonuç verdi. AKP'nin bir hakkı teslim ettik demesi kimsenin gözünü boyamamalıdır çünkü AKP iktidarı yıllarca o hakkı gasp etmiş bir iktidar olarak çoktan tarihe geçmiştir. Bundan birkaç yıl önce EYT hakkında Cumhurbaşkanı tarafından sarf edilen unutmamak. Ne diyorlardı:

"Tutturmuş erken emeklilik, İskandinav ülkelerinin çoğu bu yöntemle battı. Niye erken emeklilik, ne zaman emekli olacaksın o zaman olsun. Hak ettiği parayı alsın. Bu hesap yanlış hesaptır, seçim kaybetsek de ben bu işte yokum. Biz bunu politik hesaplarla yapmayız ve yapmayacağız da. Arkadaşlarıma söylüyorum, beni bu yola asla teşvik etmeyin."

Şimdi ise eski çamlar bardak olmuştur. AKP iktidarı ve Cumhurbaşkanı Erdoğan önümüzdeki seçimlerde yenilgi yaşayacağını düşündüğünden telaş içerisinde ve milyonlarca emekçinin alın teri üzerinden seçim yatırımı yapmaya çalışmaktadır. Buradan, EYT'li tüm yurttaşlara açık bir çağrımız var: Hakkınız olanın size lütf olarak pazarlanmasına kanmayın, 2023 seçimlerinde oylarınızın satılık olmadığını gösterin.

"Emekçilere Açlık Sınırında Yaşa Denmektedir"

Emekçilere reva görülen asgari ücretin 8.506,00 TL olmasına karar verildi. Kim karar verdi? AKP ve sermaye sınıfı.

Ülkemizde çalışanların neredeyse yarısına yakını asgari ücret ile çalışıyor. Yani ülkemiz bir asgari ücretli ülkesidir ve daha açık ifade etmek gerekirse günümüzde asgari ücret olarak tarif edilen miktar Türkiye'deki ortalama ücrettir. Sermaye

sınıfı emekçilere asgariden fazlasını, emekçilere resmen fazla görmektedir.

Kayıt dışı çalışanlar ise asgari ücrete dahi erişemiyor. Kadın çalışanların büyük bölümü asgari ücretle çalışıyor. Ülkemizde milyonlarca emekli var ve bunların büyük bir bölümüne asgari ücretin altında, adli adınca bir sefalet maaşı ödeniyor. Öğrenci gençliğe verilen öğrenim kredilerine yapılan artışın komik düzeylerde olduğu herkesin malumu.

Tablo bu kadar net iken, karar verilen asgari ücret yoksulluk sınırının altında, açlık sınırının ise çok az üstündedir. Bu şu anlama gelmektedir. Karar verilen asgari ücret ile emekçilere açlık sınırında yaşayın denmektedir.

Asgari ücretin belirlenmesinde AKP'nin siyasi hesaplarının başa yazıldığı bir gerçektir. AKP'nin ülkeyi ekonomik bataklığa saptığı bu süreçte, yoksulluğun ve pahalılığın arttığı bir dönemde emekçilere lütf gibi gösterilen bu artışın emekçiler nezdinde bir heyecan yaratmadığı görülmektedir.

AKP iktidarı ülkemizi ekonomik krizin içerisine sürüklemiştir. Bu krizin sonuçları çok açık bir şekilde işsizlik ve yoksullaşmadır. Bu dönemde patronların kârları zirve yaparken emekçilerin ücretlerine dönük yapılan artışların son iki yıl içerisinde yüzde yüzleri bulunduğu iddia edilse de, bu ücretler enflasyon karşısında çok hızlı bir şekilde değer kaybetmektedir.

Buradan tüm ücretli emekçilere bir çağrımız var. Açlık sınırı seviyelerindeki asgari ücret rakamlarının gözünüzü boyamasına izin vermeyin. Bugün, 4 kişilik bir ailenin hanesine toplamda yoksulluk sınırı olarak hesaplanan 25 bin liradan çok daha fazla bir para girmesi gerektiğini unutmayın. Hak-kımızı gasp ederek, asgari ücret artışını bize lütf olarak pazarlayanlara 2023 seçimlerinde oylarınızın satılık olmadığını gösterin.

"2023 Seçimlerinde Yüzünüzü Orak-Çekiç'e Dönün"

Çağrımız, Cumhuriyet'in kuruluşunun 100. yılında yeni bir Cumhuriyet, Sosyalist Türkiye çağrısıdır. Emekçilerin laik cumhuriyetini kuracağız. Bizleri, "Türkiye yüzyılı" diyerek yıktıkları Cumhuriyet'in üzerinde tepinenler ya da açıkladıkları vizyon belgeleri ile sermaye düzenini tadilata sokmak isteyenler ile karıştırmayın. Bu anlamıyla biz başkayız, onlardan farklıyız.

Partimiz Türkiye Komünist Hareketi emekçi halkımızın yanı başında mücadelesine devam ediyor. 2022 yılı Partimizin seçim yeterliliğini aldığı yıl olmuştur. Önümüzdeki seçimlerde orak çekiç

seçim pusulasında yerini alacaktır. Tüm emekçi kardeşlerimizi komünistlerin sözüne kulak vermeye çağırıyoruz. İnsanca bir yaşamın bu topraklarda kurulması mümkündür. Bunun için komünistlere güç verin, 2023 seçimlerinde yüzünüzü düzen partilerine değil orak çekiçe dönün.

"2023'te Yeni Bir Cumhuriyet Mücadelesi Kazanacak"

Buradan tüm emekçi halkımıza bu düzeni değiştirmek için canla başla çalışacağımıza dair söz veriyoruz. 2022 yılında yaşanan bazı olayları bir daha yaşamak istemiyoruz. Bunlar ülkemizin kaderi değildir.

Taksim saldırısını unutmayın! Ülkemiz bombalı katliamlardan ve terör saldırılarından çok çekti. Henüz geçtiğimiz ay içerisinde Taksim'de yaşanan saldırı, gericiğe ve emperyalizme karşı mücadele edilmediği sürece terörle mücadelenin mümkün olmadığını bir kere daha gözler önüne sermiştir. Ülkemizde terör saldırılarının ve katliamların son bulmasını istiyorsak bu düzeni değiştirmeliyiz.

Amasra'da yaşanan maden katliamını unutmayın! 42 madencinin toprak altında ölüme terk edilmesinin tek nedeni asalak patronların ve siyasi iktidarın eliyle devam eden kapitalist düzendir. İş cinayetlerinin olmadığı bir ülkeyi kurmak boynumuzun borcudur. İşte bunun için bu düzeni değiştirmeliyiz.

Enes Kara'yı unutmayın! Tarikatların pençesinde yok edilmeye çalışılan gençlik aslında ülkemizin karanlığa itilmeye çalışılan geleceğidir. Bu yüzden intihar eden tıp fakültesi öğrencisi kardeşimiz bütün Türkiye'nin yüzüne bir ayna tutmuştur. İşte bu yüzden var mısınız bu düzeni değiştirmeye?

Geçtiğimiz günlerde Eskişehir'de altı yaşında ağıltan ve bakımsızlıktan yaşamını yitiren Nur Elif isimli evladımızı unutmayın! Unutmayın ki, 2014 yılında Van'ın Gürpınar ilçesindeki bir mezrada sağlık hizmetine ulaşamadığı için 3 yaşında yaşamını yitiren, cansız bedenini babasının köye sırtında çuvala taşıdığı küçük Muharrem'i de hatırlayın! Muharrem'i unutursanız, Nur Elif'i unutursunuz, Enes Kara'yı unutursunuz, iş cinayetlerini ve kadın cinayetlerini unutursunuz...

2023 yılı eşitsizlikleri, sömürüyü, gericiği ve baskı rejimini yeneceğimiz bir dönemin başlangıcı olsun.

2023'te aklımız, emeğimiz, vicdanımız, insanlığımız ve yeni bir Cumhuriyet mücadelesi kazanacaktır!

DÜNYAYI SOSYALİZM KURTARACAK

**2023'te yeni bir Cumhuriyet,
emekçilerin yüzyılı için ileri!**

Dünyada ve ülkemizde patronların egemenliğinin ve emperyalizmin saldırganlığının devam ettiği bir yılı daha kapatıyoruz.

Türkiye'de yaşanan derin ekonomik kriz ortamında, gericiğin hız kesmeden tüm toplumu teslim almaya çalıştığı, ülkemize takılan emperyalist boyunduruğun daha sıkı hale geldiği ve baskının, adaletsizliğin, hukuksuzluğun ve sömürünün katmerleştiği bir yılı daha geride bıraktık.

2023 yılı Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun yüzüncü yılı olması vesilesiyle Türkiye işçi sınıfının mücadelesi açısından da önem taşıyan dönem olacaktır.

Şimdi görev Cumhuriyet'i yıkıp üzerinde tepinenlere, sermayeye, gericiğe ve işbirlikçilere karşı emekçilerin yüzyılının başlatılmasıdır.

Partimiz Türkiye Komünist Hareketi bu anlamıyla 2023 yılının emeğin, laikliğin, bağımsızlığın ve işçi sınıfının kazandığı bir yıl olacağına inanmaktadır.

Tarikatlara inat 2023'te laiklik kazanacak!

İstibdat rejimi ve padişahlık özlemlerine inat 2023'te yeni bir Cumhuriyet mücadelesi kazanacak!

Patronların ve haramilerin egemenliğine inat 2023'te bu ülkenin emekçileri kazanacak!

Emperyalizme ve işbirlikçilerine inat, 2023'te "Tam Bağımsız Türkiye" diyenler kazanacak!

Bu düşüncelerle yeni bir mücadele yılına merhaba diyor ve tüm emekçi halkımızın, AKP karanlığına direnenlerin yeni yılını kutluyoruz.

Dünyayı sosyalizm kurtaracak!